INDEX CRITICUS VOCUM

AB IIS, QUI LATINE SCRIBERE VELINT, VITANDARUM

AUCTORE

JOANNE MARCHELLO S. J.

MEDIOLANI,

Proſtant apud Federicum Agnellum Impreſſorem
in via S. Margheritæ. *Superiorum permiſſu.*
MDCCLIII.

DIALOGUS

LECTOR, ET AUCTOR

Indicis Critici colloquuntur.

L. UT creſcit inanium Librorum peſtis! Nemone huic modum, finemque conſtituat? Acutiſſimum te vero hominem oportet eſſe, qui tam levibus in ſtudiis vocum vitandarum operam omnem perdideris. O immanes temporis jacturas! Hac ætate tam intelligenti, tam eruditâ, tam gravi ac multiplici doctrinarum genere occupatâ iſtiuſmodine res tu ſcribas? Hæcne edas futilitatis pleniſſima? Nec puduit in tam exili jejunoque Libello grandioribus Litteris præclarum Indicis Critici nomen inſcribere? O egregium Critices perfectorem, qui voculas nonnullas vitandas deſignet!

A. Heus tu: comprime te: nimis multa uno ſpiritu pronuncias. Inanemne voces hunc

Indicem ? nihilne fuiſſe ; cur in eo adornando inſudaverim ? Nihil cur illum Criticum inſcribam ? Nihil cur edam ? Scin' quid tu facias ? ne legas . Quid tum poſtea , hæc ſi tibi omnia ultro concedam ? Is etenim ſum , qui experimento uſuque didicerim me falsâ rerum ſpecie fuiſſe non ſemel deceptum , ac nonnunquam pro magno aliquid habuiſſe , quod re ipsâ nullo loco numerandum eſſe poſt paullo comperi. Quanquam id mihi meo de hoc libello nondum eſt perſuaſum ; atque adeo poſtulo , id gratiæ apponi mihi , quod illum confecerim ; rem enim vehementer utilem præſtitiſſe me litteratis omnibus , opinor , iiſque præſertim , qui præter aureæ atque argenteæ , quam vocant , ætatis ſcriptores , legere alios etiam velint , quin ullam ex illis voculam hauriant a verâ germanâque Latinitate proſcribendam . Id enim mihi propoſui , ut in hoc Indice colligerem voces complurimas ab iis , qui nunc temporis latinè ſcribunt conſuetudine diuturnâ tritas , quæ licet

mihi

mihi non ſatis latinæ viderentur, a Latinis tamen eſſent parum diſſimiles. Atque eâ de re Criticam inſcripſi hunc Indicem, quod & ex Criticis notationibus conſtet, & maximo eſſe commodo poſſit, tum ad ſua, tum ad aliorum ſcripta criticis oculis perlegenda.

E. Narra mihi: Qui factum eſt, ut laborem tam improbum reciperes?

A. Improbuſne ſit hic labor, judicium tuum hominumque litteratorum eſto: Quâ vero ratione hunc Indicem effecerim, paucis dicam. Ab eo tempore, quo linguæ latinæ præcepta pueris tradere inſtitui, ſeptenis denis ab hinc annis, id moris habui, ut quoties in novum aliquod opuſculum latinè ſcriptum inciderem, illud diligenter evolverem eâ cautione, ut ne vocabulum ex illo aliquod mihi ſcienti prudentique in memoriâ inhæreret, quod antiquo optimæ Latinitatis ſcriptore dignum non eſſet. Quam ad rem cum mihi neceſſe fuerit multas ſæpè voces accurato ſtudio ad examen revocare, eas

de quibus in me poſt non mediocrem diligentiam adhibitam ſatis firma ſuſpicio innata eſt, aut barbaras eſſe, aut dubias conſuevi memoriæ causâ in aliquam ſchedam referre. Utque hæ ſchedæ inter tot annos ita numero auctæ ſunt, ut modicum quoddam corpus ex illis confici poſſet, nonnihil tandem nactus otii ea omnia vocabula mihi ratione aliquâ ſuſpecta diſcretè & electè illo ordine diſpoſui, quo ſunt in hoc commentariolo deſcripta; illiſque ea addidi ex indicibus vocum barbararum Facciolati, Noltenii, aliorumque, quæ viſa mihi ſunt a latinis ætatis noſtræ auctoribus in uſu magis poſita.

O Judicem acerrimum omnibus barbaris vocibus extimeſcendum! Enimvero, ajunt, barbariem ſibi, cum maxime, nunc timere, ne ſe ſtirpitùs extrahas! Iſne tu vir es, qui in literariam Republ. correctorem atque emendatorem agas, utque poſſis de aliorum ſcriptis ſententiam ferre, voceſque latinas a minime latinis ſecernere?

A. Ne-

A. Neque is ſum, neque ut a quopiam in tantâ habeat exiſtimatione vel minimum laboro. Unum ſtudeo, ut, quiſquis voces hujus Indicis legendo percurrerit, eas, ſi lubet, inter ſuſpectas locet, neque illis utatur, niſi teſtimonio aliquo certo gravique eas poſſit confirmare: quod ut facerem, memini me olim, quantum in me fuit, omnia tentare. Nam antiquos prope omnes Auctores pervolutavi, totum expendi *Lexicon* Jacobi Facciolati, & conſului præterea ſæpe Theſaurum Linguæ Latinæ, atque Indices Librorum ad uſum Delfini, quos ſi omnes in promptu habere potuiſſem, præciſum minus hunc meum adornaſſem. Etſi enim, ne in re tam periculoſâ meæ partes deſiderarentur, quadam, ut ita dicam, Aurificis ſtaterâ uti nunquam non voluerim, vereor tamen, ne indiligens aliquando nimium fuerim, & cuipiam fortaſſe populari Trutinâ uſus videri poſſim.

L. Id ſi ſevera præſtitiſti, quod tu de te glorioſè loqueris, probabilem ſatis rationem affers,

affers, cur hujus Indicis voces haud ſint temerè uſurpandæ, neque videris admodum reprehendendus, ſi eas ad communem utilitatem in vulgus profers. At cur paginulas ipſas vocum vitandarum, quemadmodum a te ſunt in libris legendis deſcriptæ, cum ſuis auctorum nominibus non edidiſti?

A. Ne videlicet alicui in offenſionem venirem, qui aut ſcripta ſua a me impetiri intelligeret, aut Auctoris ſaltem alicujus, quem, ut fit, in deliciis habeat. Dici enim non poteſt quantopere oderim dimicationes ac lites movere. Atque idcirco aperte profiteor omne me patrocinium tuitionemque omnem hujus Indicis repudiare: vellicet illum quiſquis velit, carpat, rodat, dilaceret; mihi neque otium eſt, neque voluntas ullius in eo defendendo operæ impendendæ.

L. Male nimirum tibi times, ne literatorum ſermone vapules, ſubeaſque famam temeritatis, qui rem magnitudine ſua ac difficul-

tate

tate nulli tentandam tam audacter aggreſſus ſis. Quid pronius, quam ut unus aliquis ſeriem contexat, edatque in lucem vocum minime vitandarum, quas tu pro vitandis deſſignaveris; oſtendatque legitimis graviſſimiſque auctoritatibus eas in Cæſare, Cicerone, ac Livio, aliiſque hujus notæ libris reperiri?

A. Pronum id ita eſt fieri, ut quod maxime. Erunt non pauci, ad quorum honorem magni intererit, omnem adimi huic Indici auctoritatem. Fac eos, vocem aliquam imprudenter, aut pronunciare, aut ſcribere, quam quiſpiam illis ex hoc Indice, uti ſuſpectam vel etiam barbaram objiciat. Ecce tibi illico invidiam miſello huic dereliĉtoque opuſculo creatam. Conclamant, vociferantur, omni aſſeveratione affirmant; nullam illi fidem habendam; nihil illo fieri potuiſſe negligentius; innumeras illum voces continere, quas ſe legere in optimis ſcriptoribus meminerint. Neque ego nullam penitus ex hiſce vocibus eos in illis legiſſe

conſtantiſſimè negarim. Perdifficile enim minime eſt, id mihi accidere, quod homini cuidam Tranſalpino, cujus vocum vitandarum indicem cum evolverem, complurimas inter eas animadverti, quibus Cicero, Livius, Cæſar utuntur. Namque venit id uſu, iis præſertim, qui diuturnâ Lectione oculos animumque defatigant, ut ſemel atque iterum idem nonnunquam vocabulum, aut inconſideratè legant, aut ſaltem oſcitanter, atque animadverſione tam levi, ut paullo poſt memoriâ planè excidat, neque ſe illud unquam legiſſe recordentur; quod quidem, ne mihi contingeret, nulli peperci operæ: verum, id ſi mihi inſcienti contigiſſe aliquis palam faciat, gratiam illi habebo maximam, qui, ne meâ cauſsâ quiſquam ullo ſit in periculo errationis, diligentiâ ſuâ provideat.

L. Quid porro agas, ſi quis te quoque tuis in ſcriptis, nec barbaras voces vitaſſe, & eadem peccare, quæ in aliis damnes, teſtimoniis locupletiſſimis demonſtret?

A. Id

A. Id tacitè habebo : ac me novi aliquid in re latinâ didiciſſe gratulabor : Neque propterea de meâ protinus exiſtimatione actum eſſe crediderim, illud ſi de me circumferatur, quod non raro de viris clariſſimis. Haud enim puto, continuo pronunciandum eſſe latinam linguam eos ignorare, qui imprudentes, quod optimo cuique poteſt cadere, vocem aliquam minime latinam non vitaverint. Quis enim (utne de aliis complurimis verba faciam) Quis doctior in latinâ linguâ, aut exercitatior M. Antonio Flaminio? Is tamen identidem vocibus utitur, aut dubiis, aut nullâ veterum latinorum auctoritate confirmatis.

L. Memoriolâ vacillas. Nonne ajebas, velle te abſtinere ab iis nomine appellandis, quibus barbaræ aliquando voces exciderint? quid itaque de Flaminio mentionem facis?

A. Uti de illo nempe homine, de quo tam firma ſit apud omnes, & conſtans opinio emendatæ, ut temporibus noſtris, latinæque lo-

cutionis, quæ neque meis, neque ullius verbis imminui poſſit, aut elevari.

L. Quandoquidem de Flaminio tam pleno ore, ac tantâ cum laudis commendatione loqueris, ſum in curioſitate audiendi, quid ſit, in quo eum parum latinè ſcripſiſſe contendas.

A. Chartulam tibi exhibeo, eam ipſam, quam olim deſcripſi ex ejus carminibus Veronæ in lucem editis anno a Chriſto nato MDCCXL.

Pag. 154.

Qui ſuâ horribili voratione.

Lectio Catulli, in quo uno ſolo hanc vocem, voratio, nis, *nonnulli legunt, eſt vehementer dubia.*

Pag. 158.

Plantulas manibus ſuis feraces

Sevit.

Vox, Plantula, læ, *barbara eſt*.

Pag. 158.

Fontes luciduli, antra opaca, amœnum

Nemus.

Vox Lucidulus, a, um, *nova eſt, quam tamen Flaminius videtur in oculis habuiſſe; nam illa utitur pag.* 170., 194., 195., 196., 203., *& alibi*.

Pag. 182.

Arctius at miſerum vincierant oculi.

Vincierant *perperam pro præterito* vinxerant, *decepit*

pit Flaminium ſimilitudo verbi audio *cum verbo* vincio ; *verum hoc in præterito ſemper habet*, vinxi, *nunquam* vincivi , *aut* vincii .

Pag. 192.

purique fontes vitreis
Lymphis decentes frigerant nemorum Deas .

Catullus carm. 62. *ſcripſit* : Frigerans Aganippe . *a verbo nimirum* frigero , *quod* ; *ut ait Facciolatus* , *in uſu non eſt* .

Pag. 194.

Cur ſubito , fons turbidule , tuus humor abundat .
Turbidulus *vox barbara* .

Pag. 207.

Inculta, ſquallens , hiſpidula coma horreſcit .
Hiſpidulus *vox barbara* .

Pag. 208.

Hos calamos Pan ſylvipotens tibi pulcher Jolas.
Sylvipotens *vox nova eſt a Flaminio ex duabus vocibus latinis effecta* .

Pag. 212.

Immitiſſima mors manum rapacem
Illi es injicere auſa ?

Manum injicere alicui , *quemadmodum Nolthenius teſtimoniis plurimis comprobat* , *latinis non eſt idem , quod* vim alicui inferre ; *ſed eſt manu aliquem ducere* , *manum alicujus manui interſerere* , *illam complecti* , *ſtringere* . *Cic pro Q. Rab* : Ipſa mihi veritas manum injecit , & paullisper conſiſtere, & commorari coëgit . *Hæc tamen explicatio Nolthenii pugnat cum ſententia Facciolati, qui* manum injicere *ſic exponit*: mettere le mani adoſſo ; *&* *verbis Plauti* , *&* *Livii id confirmat* .

Pag.

Pag. 215.

Ecce Caſeolos tibi recentes.

Pag. 227.

habebis & lac

Dulce, & caſeolum recentem, & ova.

Vocem Caſeolus *Facciolatus inter barbaras collocat verum P. Vanier S. J. in ſuo Indice Poetico hæc habet*:

Caſeolus li (*piccolo Caſcio, o Formaggio*).

Sunt & Caſeoli, quos juncea Fiſcina ſiccat.

Virgilius.

Quem tamen Virgilii verſiculum legere me numquam memini; fortaſſe erit ex Catalectis, *quæ perperam Virgilio tribuuntur*.

Pag. 239.

Tune, docte Mari, tuo Sodali

Potes conſulere, ut ſuas ineptas

Nugas edat?

Vox conſulere *hoc loco non ſatis apte videtur a Flaminio uſurpari. Uti enim Alvarus ſcribit*, conſulere alicui non eſt conſilium dare, ſed proſpicere, ſeu providere alicui.

Pag. 295.

Oviculæ nos tuæ

Sumus.

Ovicula, læ, *vox eſt*, *quæ legitur in Aurelio victore*, *qui a Facciolato rejcitur inter Auctores ætatis ſemeæ*.

Pag. 311.

Rigata Fontis Lymphula.

Lymphula *vox barbara*.

L. Pro-

L. Procul erras, qui, tanquam vitandas eas in Flaminii Carminibus voces notaveris, quæ *diminutivæ* a Grammaticis appellantur; Nonne elegantiæ ac feſtivitatis cauſsâ eas cuique licet arbitrio ſuo fingere?

A. Id quidem inter litteratos nonnulli exemplo ſuo atque auctoritate perſæpè confirmant; ſed Facciolatus, qui eas voces inter barbaras annumerat, atque omnes prope Grammatici negant. Fit enim non raro, ut ab iis, id qui ſibi vetitum minimè perſuadent, in Falleuciis præſertim tot diminutæ voces, eæque horridulæ, & tam valde ineptæ interſerantur, ut nauſeam creent; Quarum etiam complurimas omnino pugnant cum germanâ earum vocum ſignificatione, a quibus efformantur. Exemplum eſto vox *Altariolum*, quam qui pro parvo Altari uſurpant, videntur ignorare, quid eſſet apud antiquos Altare, ita ab Altitudine ſuâ appellatum; quod ſi parvum fuiſſet, non Altare, ſed Ara, vel Arula vocabatur. Idque facit, ut

vehe-

vehementer ſuſpicer, apud Romanos olim res multas, cum minores eſſent, nomina mutaviſſe. Hinc fortaſſe parvæ Plantæ, non *Plantulæ*, ſed herbæ dicebantur, res aliquantulum lucidæ, non lucidulæ, ſed ſubluſtres, uti apud Virgilium, aliaque his ſimilia aliis nominibus diverſis.

L. Antequam te reliqua de Flaminii carminibus percontor, aveo ſcire, qui vir ſit Nolthenius ille, quem ſemel jam atque iterum nominaviſti.

A. Illum haud novi, niſi ex quodam ejus opuſculo, in quo elucet mirifica hominis diligentia, amor in bonas litteras ſingularis, & ordo in rebus aptè diſtribuendis exquiſitus. Hic ſcopus eſt illi propoſitus, ut barbariem omnem e linguâ Latinâ exturbet, quam in rem colligit innumeras notationes ex Criticis prope omnibus & Grammaticæ peritiſſimis. Aliquâ ex ejus indicibus in rem meam tranſtuli, ea tamen non admodum multa, tum quia mihi inter ma-

nus

nus venit illius liber, cum hunc commentariolum jam prope perfeceram, tum quia plurima ab ipſo animadverſa, vel ex me meis in ſchedis jam ante deſcripſeram, vel viſa ſunt his temporibus parum uſitata. Cæterum in eo velim, quod a me etiam multi deſiderabunt, ut ab uſu vocum barbararum, quas tam acriter inſectatur, ipſe magis abſtineret. Cujus erroris pro exemplo ſint duæ illæ barbaræ voces, quibus titulum libro ſuo inſcripſit: *Lexicon Antibarbarum*.

L. Ad propoſitum redeamus. Vocemne etiam *Sylvipotens* in Flaminio reprehendis?

A. Prorſus damno. Et recte quidem, ut arbitror, ac merito. Haud ignoro Flaminium cum viveret, diſſerte contendiſſe, facultatem hanc Græcis conceſſam, non eſſe latinis denegandam, ut ex duabus quibuslibet latinis vocibus unam componant; verum id quoque minime tolerandum Grammaticis videtur, ne liberum cuique ſit in ſcripta ſua novas hujuſmodi voces, utlibet inſulſas inducere. Atque hæc

etiam eſt ratio; cur poſt antiquos primoſque illos ſcriptores voces nemini liceat novas condere; hæc enim licentia, ſi non omnem latinæ linguæ concinnitatem repente præcideret, ſaltem ſenſim diſſueret.

L. Attingere opportunius nihil poteras. Hanc ego legem audivi ſæpe, uti ſanctiſſimam in ore Grammaticorum verſari; neque mihi tamen quiſquam eam eſſe obſervandam, perſuadere unquam potuit. Utquid enim Horatius in Arte Poëticâ dixerit:

licuit, ſemperque licebit
Signatum præſente notâ producere nomen?

Si igni quoddammodo & aquâ interdictum ſit, novum nequis vocabulum in linguam latinam inferat?

A. Rem in medium vocas, quæ difficiles habet explicatus. Horatius, ut mitiorem in partem ejus verba interpreter, de iis fortaſſe vocibus dumtaxat locutus eſt, quas novas novis

rebus

rebus aptari ſemper poſſe nemo eſt, qui prohibeat. Quodſi de omnibus illum velis nullo diſcrimine agere, aut negabo aperte illius ſententiæ adhærendum, cum nemo dubitet illâ etiam ætate viros clariſſimos, & nominatim Ciceronem, ſollicitos mirabiliter fuiſſe, nequam vocem, niſi uſu & antiquitate receptam pronunciarent; aut ſaltem dicam Horatium de ſuâ Linguâ ita ſcripſiſſe; quod eam ſemper futuram in ſermone vulgi; neque ullo unquam tempore interituram arbitraretur.

L. Aut in iſtis rebus nihil multum intelligo, aut nihildum agis. Vellm a te rationem aliquam veram, directamque, ob quam vetita ſit novarum vocum uſurpatio.

A. Nullam admodum habeo, præter illam quam paullo ante obiter attuli; ne ſcilicet, ſi cuique fas ſit novis uti arbitratu ſuo vocibus; cum multi nunquam non ſint, qui nullum puræ latinitatis guſtum habeant, in id latina lingua quamprimum evadat, ut omnis illius for-

ma atque ordo planè invertatur.

L. Quaſi vero huic morbo arcendo planum ſit nullum præſentiſſimumque remedium. Id tantum hominibus liceat in hâc linguâ exercitatiſſimis.

A. Tibi tum ſaltem, opinor, mihique, & uni vix aut alteri id licebit, præterea nemini. Quotuſquiſque erit, vel ſemidoctus, qui vix unum aut alterum annum in hiſce ſtudiis verſatus, hominem ſe in illis exercitatiſſimum non judicet?

L. Judices ſint conſtituti puræ latinitatis maxime periti, penes quos duntaxat liberum ſit arbitrium novæ alicujus vocis aut producendæ, aut admittendæ.

A. Ex quâ provinciâ ſint illi? ex quâ gente? ex quo ordine? Cujus imperio vel conſilio deligantur? Quorum ſuffragiis? fieri ne poteſt ut ii ſint, quorum ſe arbitrio ſubjicere cæteri non recuſent?

L. Eſto: id fieri nequeat: At illis ſaltem ho-

hominibus, qui, ob ſcripta in lucem edita, præcellentiſſimi obtinuerint exiſtimari, hoc videtur minime denegandum, ut accuratâ circumſpectione poſſint novam aliquam vocem adhibere, quin eam Grammatici abjudicandam cenſeant.

A. Quam multos hos etiam neceſſe eſt eſſe, qui vulgò in hâc urbe vel illâ, apud hunc, vel illum ordinem habeantur pro hominibus qui perbene ſcripſerint latinè, reliquiſque ſint in hoc genere anteponendi? Sed oppido pauci ſint illi quidem; ex iis ne, quæſo, erunt, qui voces barbaras vitandas exiſtiment, an non? Ex primis, inquis; ſiquidem ita purè ſcripſerunt, ut palmam cæteris potuerint præripere. Age vero, ſi noſſent, voce ſe uſos aliquâ ab antiquis non uſitatâ, illamne, ſi liberum ipſis adhuc eſſet, immutarent? Quidni, cum ſint germanæ latinitatis adeo amantes? Num tu itaque velis omnibus tanquam exemplar, eam vocem proponere, quæ auctoris ſui diligentiam effugerit,

rit, quamque ſimul atque detegat, continuo delendam judicet?

L. Quid hoc tibi ſumis? Quid tam confidenter affirmas, homines me hoſce latinitatis ſcientiſſimos locare in primo genere eorum, qui voces reſpuant novas? ſint illi ex altero genere novis minime vocibus infenſi; dummodo norint, ante quam ſcribere incipiunt, fieri aliquando poſſe, ſi lectiſſimè ſcribant, ut, quæ nova produxerint vocabula, ea inter latina conſcribantur.

A. Si huc te rejcis, eòdem revolveris, quo nuperrimè poſui. Nonne vides, illico innumeros eos eſſe oportere, qui purè omnino ſe ſcribere putent? En iterum recidis ad eam vulgo facultatem permittendam, quæ ſit omnis veræ latinitatis expultrix.

L. Etſi id non ita valde probem, tamen mea voluntate deſcendo: pono eos eſſe, ut ajebas, ex primo genere. Quid enim abſurdè fiat, ſi quas voces viri litteratiſſimi imprudentes, &

in-

invitii uſurpaverint, illis nos in communi uſu, tanquam latinis utamur?

A. Videlicet, ſi quod etiam in illis ſit mendum, contra præcipuas Grammaticorum leges, id erit uſui communi comprobandum. Tenes quid dicam?

L. Nondum ſatis. Nonne ab his incommodis declinant, qui hæc omnia Hetruſcæ Linguæ concedunt? Suos habet illa Judices, ſuos in dies novos ſcriptores, ex quibus nova illi vox aliqua ſuccreſcat; quin detrimenti quidquam in ipſam redundet. Cur non eædem, atque illi, poſſint latinæ linguæ leges eſſe? quidni eadem utriuſque conditio?

A. Da mihi locum, ubi hæc tam elegans in vulgi ſermone ſit, uti illa eſt in Hetruriâ: Da tempora Romanorum temporibus æqualia; Et leges tum, ſi lubeat, conditioneſque latinæ linguæ ſint ab illis Hetruſcæ non diſſimiles.

L. Hæc res ſit, oportet, obſcura, & perrecondita, namque utlibet idoneis ad rem rationibus

nibus uti videaris, nihil tamen efficis. Mea enim adhuc ſententia mihi in animo hæret firmiſſimè; neque me quiſquam Grammaticorum adeò infatuare unquàm poterit, ut credam, linguam latinam eo eſſe commodo privandam, ut novis quotidie vocibus, tanquam opibus poſſit, ad majorem copiam, amplitudinemque procedere.

A. Enitar poſtremo, ut explicatius ediſſeram occultiorem quandam rationem, quam, etſi certam exploratamque in animo habeo, vix tamen verbis exſequi poſſum. Diſputantes nonnulli de hac ipsâ re, arcendas eſſe a latinâ linguâ novas voces ex eo effici, cogique poſſe opinantur, quod hæc una ex iis linguis ſit, quas mortuas ſolemus appellare; quibus quidem, ſi homines communi voluntate aliquid velint addere, haud video, quid demum ſit, cur fieri id nequeat. Præterquamquod latina lingua ita inter litteratos viget etiamnum, ut injurioſus temporibus noſtris plane ſit, qui vitam latini-

tati

ati omnem adimat. Equidem id potius dicerem, latinam linguam alteram vulgarem quandam, & communem eſſe, neque illam ita elegantem, atque excultam, & latius ad multa hominum genera pertinentem, alteram puram, concinnam, exquiſitiſſimam, & ab omni populi ſenſu uſuque disjunctam. Illam augeat, quiſquis velit, & mirum eſt quot, quantumque eam omnes in dies augeant: hanc vero velle perficere, nefas eſſe cum Grammaticis omnibus ajo; neque injuriâ. Ea enim linguæ latinæ fuit olim pulchritudo, elegantia & majeſtas in antiquis Romanorum ſcriptis; tanta verborum proprietas, tàm accuratus delectus, ac pura adeo ſtyli ſimplicitas, ut ab inconſideratiſſimæ temeritatis reprehenſione minime videatur liberandus, quiſquis manum animumque ad eam perficiendam adjiciat. Aut illorum ingenia, quod haud opinor, majora noſtris eſſent: Aut aurium ſenſu pollerent ad vocum menſionem, orationiſque concentum delicatiore; quod pronum eſt, ob

 fre-

frequentiorem, quam habebant, in variis numerorum percuſſionibus, exercitationem. Aut demum, quod vero propius exiſtimo; Libertas illa communis ac publica, imperiumque in omnes prope gentes, ampliſſimæque ac magnificentiſſimæ rerum diverſarum imagines, quæ tam crebro illis ante oculos obverſabantur, in ipſis hominum Romanorum mentibus penitus inhæreſcerent, eaſque & ad res excogitandas, exprimendaſque verbis aptiſſimis paratiores, & magnitudine ſuâ ampliores cultioreſque efficerent; id certè ex eorum ſcriptis luculenter conjicitur, eam illos ſignatam in animo habuiſſe latinitatis formam tam perfectam; aures adeo teretes tamque intelligens judicium, ut nihil poſſit ultra. Atque hæc quidem illa eſt latinitas, quam lento ac faſtidioſo labore tam multis annis ſtudioſiſſimè conſectamur: ſed cur demum, quæſo? An ut eâ in familiari ſermone utamur libriſve conſcribendis? Ad ornamentumne, laudemque ingenii nobis comparandam? Non pauci enimvero

vero ſunt, qui hiſce tantum de cauſis haud magnopere neceſſariis in illius cognitionem incumbant. Ego ſane aliam dixerim quandam eſſe, atque præcipuam rationem, eamque ſapienti homine digniorem, ut nempe optimos illos Romanorum libros apprimè intelligamus, eorumque veſtigiis in rebus ſcribendis explicandiſque ingrediamur; ac mentem noſtram ad illorum normam accuratione, quantâ maximâ poſſumus, exigamus & accommodemus. Quam ad rem nihil conduceret, atque adeo vehementer officeret copia vocum novarum, & peregrinitas in latinitatem infuſa: Ex eâ enim fieret, ut longo temporis decurſu barbaries omnino infuſcaret latinam linguam, quæ propterea, & amplitudine ipsâ difficilior incredibiliter evaderet, & novitate ſpeciem habitumque mutaret, quin ulla in eâ amplius remaneret cum primis illis parentibus ſuis ſimilitudo.

L. Ut ſubtiliter diſputas? Quam nihil, quod mihi placeat, explicas? Haud mihi cura

eſt admodum, ullius ut judicio hâc ſuper re, unquam revincar. Ne me pluribus obtundas. Aliò me nunc res meæ avocant. Cum per otium licebit, opuſculum hoc tuum oculis percurram.

A. Antequam id facis, nonnulla ſuperſunt, quæ hoc loco præponam, de quibus te monitum velim.

L. Ageſis; dummodo paucis & expeditè. Satias enim jam me tenet hujus ſermonis: nam eo tantum me temporis diſtinuiſti, quo totum propemodum hunc Indicem expendere potuiſſem.

A. Breviloquens ero. Poſt ſingulas voces vitandas vocem ſubjeci latinam: neque ſemper eam aptiſſimam; atque utinam nullam barbaram! Ubi nulla occurrit voce vitandâ præſtabilior, explicationem appoſui ejuſdem vocis. Inter utramque vocem quæ leges nomina, ea erunt Auctoris latini, quamquam non optimi, cujus teſtimonio vox, quæ ponitur inter vitandas, comprobari poteſt. Voces vitandas ab optimo

timo ſcriptore eas ſtatuo eſſe, quibus nemo uſus unquam fuerit eorum, qui illis ætatibus floruerunt, quarum alteram auream, argenteam alteram nominamus: atque ex hâc quidem eos tantum puto imitandos, qui ſine ullâ dubitatione ante annum a Chriſto nato CXVII. ſcripſerint, non vero eos, de quorum ætate variant Auctores. Quod ut quiſque facilius poſſit exiſtimare, ad calcem Latinos Scriptores adſcribam in ſuas ætates a Facciolato, aliiſque Grammaticis diſtributos. Vale.

ABBLANDIOR, *vel* ADBLANDIOR - - Blandior.

AB HINC *eâ ſignificatione, ut referatur ad tempus futurum, rarò admodum uſurpatur.*

AB INVICEM - - - - Invicem.

ABLACTO - - - - - a lacte removeo.

ABOMINABILIS - - - - Deteſtabilis.

ABOMINATIO (*Lactantius dixit*) Execratio. *vel* Deteſtatio.

AB RE *cum pro* E re, in rem. *Significat enim* - - - Contra rem.

ABS RE - - - *dic* - - Ab re.

Male enim afferri ſolet locus Auli Gellii lib. 18. *cap.* 14. *ubi veteres optimique Libri habent* Ab re, *non* Abs re.

ABSTERGO, *Apulejus uſurpavit, & Plinii Lectiones dubiæ omnes ſunt* - *dic* - Abſtergeo.

ABSTORQUEO - - - - - Extorqueo.

ABSTRUSE' - (*Ammianus*) - Abſconditè.

ABSURDIUS - (*Digeſt.*) - Magis Abſurdè.

ABSURDISSIME' - (*Auguſt.*) - Omnino Abſurdè.

ABSURDITAS (*Claud. Mamert.*) Repugnantia.

AC - - *ſequente vocali, dic* - Atque.

Noltenio enim, aliiſque Grammaticis complurimis

Ac

Ac ſequente vocali ſuſpectum eſt : & Lectiones Ciceronis, quæ afferuntur, dubiæ ſunt.

ACCENSIO, NIS, - - - Inflammatio.

ACCESSIBILIS - *Tertull.* ad quem patet acceſſus; opervius, &, *ſi de homine ſermo ſit*, Affabilis.

ACCLUDO, DIS, - ſimul claudo, concludo.

ACCOMMODE'; (*dubia eſt Lectio Quintiliani*) *dic* - Commodè, accommodatè.

ACTIVITAS - Vis ad agendum.

ADAGIUM, II, *hac voce uſus eſt Aulus Gellius in Præfatione dic* Proverbium, ii.

AD ANNUM, *minus latinè dicitur, cum pro tempore unius anni uſurpatur, tunc enim dicendum eſt;* in annum, Annum; *Nam* ad annum *ſignificat poſt expletum annum : uti ſi dicas;* ad annum venit; *ſenſus erit;* venne dopo un anno.

ADDITIO, NIS, - *etſi hac voce uſus ſit Quintilianus; qui tamen elegantius velit ſcribere utatur voce Ciceronis* Additamentum, ti.

ADHÆRENTIA, Æ - Adhæſio, nis, adhæſus, ſus.

ADHIBERE FIDEM, - *cum pro* Credere.

Quamquam Auſonius dixit, vitandum tamen; apud Auctores enim germanæ latinitatis, Adhibere fidem *ſignificat tantum* promiſſis ſtare; integrè, & fideliter agere.

A

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

ADIBILIS - - - Acceſſu facilis, Affabilis.

ADIMPLEO, ES - *Paull.*, *Tertull.* - Impleo. *Dubia enim eſt Plinii lectio.*

AD INVICEM - - - - - Invicem.

AD MINIMUM - - - - Minimum.

ADORATOR - *Tertull.* - Qui adorat. Cultor - Venerator.

ADSCITITIUS - - - - Adſcitus.

ADVERSITAS, TIS, *cum pro* calamitate *uſurpatur*; *apud Plinium enim* Repugnantiam ſignificat.

AD VIVUM EXPRIMERE *dic* Suis coloribus pingere.

ADULATORIE - *Auguſtin.* - Aſſentatoriè.

ADULATRIX, *Trebell.*, *Tertull.*, Aſſentatrix.

ADYTUS TEMPLI, *apud Nonium*; Adytum Templi.

AENIGMATICUS - - - Obſcurus.

AEQUANIMIS - - - Qui æquo animo eſt.

AEQUANIMITER, *Ammian.*, *Macrob.*, Æquo animo.

AEQUANIMUS - *Auſonius* - Tranquillus, æqualis ſibi.

AEQUI VOCUS - Dubius, qui dubiam habet ſignificationem.

AER MALUS, VEL NON BONUS, *cum uſurpatur pro* Gravitate cœli, aut loci.

AFFABILITER - *Macrobius* - Comiter.

AF-

Digitized by Google

Voces vitandæ. *Voces latinæ*.

AFFLATIO - - - - - Afflatus, tus. *Hinc male diceres* Afflatio Numinis *pro* Afflatu Numinis.

AGGESTIM - - - - - - - Acervatim.

AGGRESSOR, ORIS - (*Juvencus Vulpian.*) - Qui aggreditur, obſeſſor, oppugnator.

AGGRESSUS, US, *Firmic.*, *Vulp.* Aggreſſio, nis.

AGILLIMUS - *Priſcian.* - maximè Agilis. *Suſpectum eſt etiam* Agilior, oris.

ALACRITER; *Ammian.*, *Juſtin.*, *dubia Plinii lectio*; *dicerem potius*, cum alacritate, lætè, hilarè.

ALBEDO, INIS - - - - Candor.

ALIQUANTULO', *Vopiſcus*; Aliquantulum.

ALIQUORSUM - - aliquò, verſus aliquem locum.

ALLAMBO, IS, - *Auſonius* - Lambo, is.

A LONGE' - - - e longinquo, eminus.

ALPHABETICUS - Pro rectâ ſerie Literarum.

ALTARIOLUM - - - Arula. *Cic.*

ALTERNATIO - *Apulejus* - Viciſſitudo.

AMARE' - - *Cajus* - Inſuaviter.

AMBIDEXTER - qui lævâ dextrâque æque utitur.

AMPULLOSUS - - - - - Tumidus.

ANAGLYPTICUS - *Sidon.* - Celatus.

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
ANATOME, ES		Inciſio.
ANNOTATIO	*Gellius*	notatio, nis, obſervatio.
ANTE DIEM		Ante lucem.
ANTERIOR, RIS		qui eſt ante.

Affertur Cæſaris Lectio; ſed dubia vehementer eſt; nonnulli pro voce Anterior, ris; *dicunt*, Anticus, *ſed hæc vox in uſu eſt vix apud Feſtum.*

APHORISMUS		brevis definitio.
APOLOGIA		Defenſio.
APPARENTIA, Æ	*Tertull.*,	Species.
APPREHENSIO		Actus apprehendendi.
APTATIO		Actus aptandi.
APTITUDO, NIS		habilitas, convenientia.
AQUÆDUCTUS, TUS	*Vulpian.*, *Frontin.*	Ductus aquæ.
ARBITRARIE'		Arbitrariò.
ASCETERIUM, II		Cœtus ſacrarum Virginum.
ASPERNABILIS	*Gellius*	Contemnendus.
ASPERNANTER	*Sidonius*	Contemptim.
ASPERNATOR	*Tertull.*	Contemptor.
ASSENTATORIUS		Adulatorius.
ASSEQUIBILIS		Comparabilis.

AS-

A

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

ASSERTUM, TI - *Martian. Capell.* Aſſertio.
ASSEVERANTER NEGARE, *dic*, Conſtanter negare.
ASSEVERATE' ; *Gellius*. Aſſeveranter - *Cic.*
ASYLUS, LI - - - - Aſylum, i.
ATRAMENTARIUM - - Vas Atramenti.
ATTESTATIO. *Macrobius*; Teſtimonium, affirmatio.
ATTRECTATIO. *Lampridius*. Attrectatus, tus.
AUCTE' - *Apulejus cujus dubia Lectio* - cum Incremento.
AUCTIUS, *cum majori incremento* abundantius.
AVENTER - *Sidonius* - Cupidè.
AUGMENTATIO - - - Amplificatio.
AUGMENTATOR - - - Amplificator.
AURICULARIS - - - ad aures pertinens.
AUTOGRAPHUM - Chyrographum Auctoris.
AUXILIATRIX - *Caſſiodorus* - Adjutrix.

B

Voces vitandæ.	*Voces latinæ.*
BAJULATIO . - - - -	Geſtatio .
BALBUTIES - - -	Hæſitantia linguæ.
BARBITONSOR - - - - -	Tonſor.
BELLIGERATOR - - - -	Bellator.
BIBLIOTHECARIUS - -	A Bibliothecis.
BILANX, CIS - - - -	Libra, ræ.
BLANDIDULUS - - - -	Blandus.

BLANDILOQUENS ; *Laberius apud Macrobium* Blandiloquus .

BLANDULE' - - - - -	Blandè .
BLANDULUS - - -	Blandus .
BOTANICUS - - - -	Herbarius.

BRUTUS , TA , TUM , & BRUTA , TORUM , *voces ſunt vitandæ, cum ſine diſcrimine uſurpantur pro quocumque Animali rationis experti .*

Brutum *enim dicitur dumtaxat quidquid aut immotum ſit , aut grave , aut ſtultum . Hinc Horat. lib. I. Od.* 34.

Quo bruta tellus , & vaga flumina .

Immota nimirum , gravis , & tarda . Auctor ad Herenn. Fortunam Brutam *vocat ; quæ cæca nimirum eſt , & ſtultitiæ pleniſſima .*

Pli-

B

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

Plinius Bruta *vocat* Fulmina, *quod temerè, & ſine ratione cadant*; *&* Bruta *ea tantum* Animalia, *quibus cor durum rigeat.*

Quare malè Brutus *diceretur Elephas, Canis, & animal quodcumque ſagax, in quo quædam, ut ita dicam, ingenii vis inſita a naturâ videatur.*

CAE-

C

Voces vitandæ : — *Voces latinæ.*

CAELITUS - *Lactant.* - De Cælo .
Neque ſatis latine videntur ſcribere , qui e Cælo *uſurpant .*

CAESPITO - - - - Dubito, hæſito.

CAESPITATOR - - - - Dubitans.

CALUMNIOSE'. *Aggæus Urbic.* - Fraudulenter, contumelioſè , injurioſè .

CALUMNIOSUS - *Julius Paull.* - Calumniator.

CANUTUS - - - - - Canus .

CAPTIVATIO - - - - Procuratio.

CARENTIA , Æ - - - - Privatio .

CASEOLUS - - - - Parvus caſeus .

CATENULA - - Catella, æ; parva Catena.

CAVEOLA - - - - Parva cavea .

CAVITAS , TIS - - - - Cavum, i.

CAULESCO - - - - Caulem emitto .

CELEBRITER - - - (cum celebritate .

CELEBRIUS - - - (majore.

CELEBERRIME' - - (maximâ .

CENTUPLUS - - - - Centuplex .

CERTANTER . *Paullin.* - - Certatim .

CERTIOREM REDDERE - Certiorem facere.

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

CERTITUDO - - - - Certa rei ratio.
CERTUM EST TE FACTURUM - *elegantius dices*: Certum eſt te facere.
CERTISSIME' - - (Admodum certè.
CERTO CERTIUS. *Apulejus* (Veriſſimè.
CERVICOSUS - - - - Pervicax.
CHARIS; *in ſingulari caſu, pro* Gratiâ *dic* Charites.
CHIROGRAPHUS, PHI - - Chirographum.
Facciolatus exemplum affert Quintiliani lib. 6.; ſed Noltenius ſcribit dubitare ſe, an Chirographus, i, *reperiatur in idoneo auctore.*
CHIROTHECA, Æ - Indumentum manuum. *Cicero dixit*, Manica, æ.
CHRONOLOGIA - - Temporum deſcriptio.
CHRONOLOGUS - - Temporum Scriptor.
CIRCULARIS - - - - Rotundus.
CIRCUMEO, AS - - - Circumeo, is.
CIRCUMLOCUTIO - *Gellius*, *Arnobius* - Circuitio, Anfractus.
CIRCUMQUAQUE. *Aurel. Vict.* - Circumundique.
CIRCUM-ROTO - *Apulejus* - In gyrum moveo.
CIRCUMSITUS, A, UM - - Circumjacens.
CIRCUO, IS - - - - Circumeo, is.

CLY-

C

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
CLYPEOLUM	- - -	Parvus Clypeus.
COACERVATIM	- *Apul.* -	Acervatim.
COACTE'	- - - -	Per vim.
COÆTANEUS,	*Portius latro* - (	Rectiùs
COÆVUS	- - - (	Æqualis.
COALEO, ES	- - - - -	Coaleſco.

Dubia enim eſt Plinii Lectio.

CODICULUS	- - - -	Codicillus.
COGITABUNDUS	- *Gellius* -	Meditans.
COGITAMENTUM	- - -	Cogitatio.
COGNOSCIBILIS	-	Qui poteſt cognoſci, notabilis.
COHABITO	- - - -	Simul habito.
COLLECTOR	- - -	Qui colligit.
COLLIMO, AS	- - - -	Collineo, as.

Dubiæ enim vehementer ſunt Lectiones Cic. & aliorum.

COMBUSTIO, NIS	(*Julius Firmius*)	Uſtio, nis.
COMESTIO, NIS	- - -	Eſus, ſus.
COMITATIO, NIS	- - -	Comitatus, tus. Affectatio.

COMITIA, ORUM - - *cum pro* Conventu Principum, Nobilium &c.

Erant enim Comitia *conventus tantum populi.*

Voces vitandæ. *Voces latinæ:*

COMMENDATOR - *Vopiſcus* - Laudator.
COMMENDATORIUS - *Sidonius* - Commendatitius.
COMMENTATOR - - - - Explanator.
Uſus eſt hac voce Apulejus; ſed pro homine mendaci, nunquam prò Explanatore libri alicujus, e. g., Poëtarum.

COMMIXTIO, NIS - *Firmicus* - Mixtio.
COMMODITER - - - - Commodè.
COMMUNITER - - *cum pro* Vulgò, vulgariter.
Apud Ciceronem enim, & Livium, alioſque optimæ notæ ſignificat promiſcuè, & ſine partitione.

COMPACTOR LIBRORUM (*Legatore de libri*) Librarius Glutinator.
Vox Compactor *barbara eſt; & Cic. dixit*: Librariolis glutinatoribus.

COMPAGINATIO - - - - Compages.
COMPATIOR - *Tertull.* - Simul patior, miſereor.
COMPENDIOSUS - - - - Brevis.
Vocem hanc pro brevi Prudentius uſurpavit, pro utili Columella.

COMPETENS - *Vulpianus* - Conveniens.
COMPETENTER - *Prudent.* - Convenienter.
COMPLEX, CIS. *Sidon., Prudent.* Particeps, pis.
Hinc non ſatis latinè quis diceret: Complices ſceleris, *dicendum* Participes ſceleris.

C

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

CONCISIM - - - - - Strictè.
CONCOMITANTER - - - Unà.
CONCOMITANTIA - - Societas, comitatus, tus.
CONCOMITOR, ARIS - - - Comitor.
CONDEMNABILIS. *Palladius*. Accuſabilis, damnandus.
CONDEMNATOR - - - - Condemnans.
Tertullianus vocem hanc uſurpavit pro Judice condemnante.
CONDENSATIO - - - - Denſatio, nis.
CONDITIONALIS. *Vulpianus*. Sub aliquâ conditione.
CONDOLEO - alicui, - ſimul cum aliquo doleo. Afficior alicujus caſu.
Verbum enim Condoleo *latinis idem ſignificat ac* doleo.
CONFABULATIO, NIS - *Symmach*. - Colloquium.
CONFIGURATUS - - - Conformatus.
CONFLATIO (*dubia Sen. Lectio*) Actus conflandi.
CONFLATOR - - - - Qui conflat.
CONFLICTATIO - *Gellius* - Conflictio.
CONFŒDERATIO - - - Fœdus, eris.
CONFŒDERATUS - - - Fœderatus. *Cic.*
CONFUTATOR - - - - Qui confutat, oppugnator ſententiæ alicujus.

CON-

Voces vitandæ — *Voces latinæ*.

CONGESTIM - *Apul.* - Coacervatè.

CONGRUE' - *Martian. Capel.* - Congruenter.

CONNATUS, A, UM - - - Simul natus.

CONNEXE' - *Martian. Capel.* - Conjunctim.

CONNUMERO - - - - Adnumero.

Dub. Ovidii Lectio ; Paull. Juriſconſul. dixit.

CONSECRATOR. *Tertull. Jul. Firmic.* Qui conſecrat.

CONSECTANEUS - - *Sidon.* - Sectator.

Neque latinè ſatis dixit Arnobius, qui conſectaneum *eſt ſcripſit pro* conſequens eſt, conſequitur.

CONSENTANEE' - - *Lactant.* - - Convenienter.

CONSEPULTUS - - - - - Simul ſepultus.

Vitandum eſt etiam, uti barbarum verbum Conſepelio.

CONSTRICTE' - *Auguſt.* - Colligatè, conjunctè.

CONTAGES, IS, *&* CONTAGIUM, II *voces ſunt Poëtis relinquendæ ; apud Hiſtoricos, & Oratores in uſu eſt* ; Contagio, onis.

CONTAMINATIO - *Vulpian.* - Commaculatio.

CONTEMPERO - *Apicius* - Tempero, as.

CONTEMPTIBILIS - *Vulpian.* - Contemnendus.

CONTICEO - - - - - Conticeſco.

CONTIGUE' - *Martian. Capell.* - Proximè.

CONTRADICTORIUS - - Adverſarius.
CONTRARIETAS - *Macrob.* - Oppoſitio.
CONTROVERTO, TIS - - *Litigo*, diſputo:
Priſcianus affert Exemplum Ciceronis, qui hoc ſenſu utitur voce Controverſor, aris.
CONVALEO - - Convaleſco.
CONVALIDO - - Confirmo.
COOPEROR - - - Simul operor.
COPULATIM - - - Conjunctè.
COPULATE' - *Gellius* - Conjunctè.
CORONATIO - - - Coronæ impoſitio.
CORRECTE - - - - - Emendatè.
CORRESPONDEO - - - Reſpondeo.
CORRUPTIBILIS - - Qui poteſt corrumpi; Fragilis, caducus.
COSMOGRAPHIA - *Arnob.* - Mundi deſcriptio.
COSMOGRAPHUS - Qui Mundi regiones deſcribit.
CRAPULOR - - Helluor, crapulæ inſervio.
CRASSITIES - *Apuleius* - Craſſitudo, *Cæſar.*
CRIMINATRIX - - Accuſatrix.
CRUMENULA - - - Parva crumena.
CRUOR, ORIS - *cum pro ſanguine in venis; Significat enim*

enim ſanguinem effuſum; juxta illud carmen ſatis tritum.

Sanguis ineſt venis, Cruor eſt de ſanguine fuſus.

CULPABILIS - *Apulejus, Arnob.* - Accuſabilis.
CURSATIO - *Donatus* - Anhelus curſus, & vagus.
CURVITAS - Curvamen, Curvatura, Aduncitas.
CYCLUS - Circulus.

D

Voces vitandæ :		*Voces latinæ*.
DAMNABILIS	- - -	Damnandus accuſabilis.
DAMNATOR	- - - -	Qui damnat.

Tertullianus utitur hac voce ad explicandum Judicem damnatorium.

DAMNULUM	- - -	Leve damnum.
DAPIFER	- -	Qui dapes fert.

Male nonnulli, *ut idem explicent utuntur hac locutione*, Menſarius adminiſter. *Nam vox*, Menſarius, *apud Latinos*, Nummularios *tantum ſignificat*; *quos Itali vocant* Caſſieri, Banchieri.

DARE FIDEM	- *cum pro* -	Credere.

Significat enim promittere, *polliceri*, *fidem ſuam obligare*.

DARE SENTENTIAM	- -	Ferre ſententiam.
DEAMBULACRUM	- *Claud. Mamert.*	Ambulacrum.
DECEMPES, DIS	- - -	Decem pedum.
DECLAMATORIE'	- -	Declamatorio more.
DECORAMENTUM	- *Tertull.* -	Decus.
DEDECORAMENTUM	- - -	Dedecus.
DEDECORATIO	- *Tertull.* -	Dedecus.
DEDICATOR	- *Tertull.* -	Qui dedicat.
DEGLUTIO, IS	- *Alcim. Avit.* -	Glutio.
DELECTIO, NIS	- *Vopiſc.* -	Electio.

D

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

DELIRIUM, II - - *Celſ.* - Deliratio. *Cic.* Deliramentum. *Plaut.*

DELITEO - - - - - - Deliteſco, is.

Etſi deliteo, *es apud latinos in uſu minimè ſit; ſi cui tamen verbum hoc exciderit imprudenti, tueri ſe poterit Plinii auctoritate, qui uſus eſt Participio* Delitens, tis.

DELUSIO - - - - Defraudatio.

DEMERSIO - *Macrob.* - Actio demergendi.

Vocem latinam ſatis huic reſpondentem nullam inveni: Immerſio *enim*, merſio, ſubmerſio *parum latina ſunt, & Merſatio barbarum.*

DEMOCRATICUS - Ad gubernationem popularem pertinens.

DENTICULATIM - Ad ſimilitudinem dentium.

DENTICULUS - - *Apul.* *pro* parvo dente.

Hac voce uſus eſt Vitruvius ad ſignificandum ornamentum quoddam ædificiorum denticulatum.

DENUDATIO, NIS - - - Nudatio. *Plin.*

DEPLANO - *Lactant. Veget.* - Complano.

DEPLORABILIS - - - - Lacrimabilis.

DEPLORANDUS - - - - Flebilis.

DEPOSITIO - *Vulpian.* - Dejectio.

DEPRÆDOR, ARIS - *Juſtin.* - Depopulor, prædor.

D

Voces vitandæ: *Voces latinæ*:

DEPRÆDATIO - *Lactant.* - Vaſtatio.

DEPRECABILIS - - - - Exorabilis:

DEPRECATORIUS - - Deprecabundus. *Tac.*

DERISIO, NIS - *Arnob.*, *Lactant.* - Irriſio. *Cic.*

DERISORIUS. *Martian. Capell.* - Ludificabilis. *Plaut.*

DESCENDENTES - *cum pro* Nepotibus, poſteriſque.

DESCRIPTOR - *Lactant.* - Scriptor, Explicator.

DESERTUM, I - *ſi ſubſtantivè, ut ajunt Grammatici, uſurpetur in numero ſingulari* - Deſerta, orum. *Virg. Plin.*

DESERO, AS - *Apul.* - Refero, as.

DESIPIO, PIS - *cum pro eo quod minus arridet: id. enim ſignificat, quod ad inſaniam accedit.*

DESOLATIO - - Vaſtatio, Vaſtitas.

DESPECTOR - *Tertull.* - Contemptor.

DESPERATE - *Aug.* - Deſperanter. *Cic.*

DESPICABILIS - *Ammian.* - Contemnendus.

DESPICOR, ARIS - *ſolum in uſu eſt Participium* - Deſpicatus, ta, tum - -

DESTRUCTOR - *Tertull.*, *& Inſcript. apud Gruterum* - Everſor, Perditor.

DESUEO - - - - Deſueſco.

DETECTIO - *Vulpianus* - Nudatio, Explicatio.

DE-

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

DETENTIO - *Vulpian.* - Retentio.

DETERMINATIO - - - *cum pro* Decreto.

Significat enim Terminum, & Finem, ut Cicero: Extrema ora, & determinatio Mundi; *& alibi:* Concluſio eſt exitus, & determinatio totius Orationis.

DETRACTIO, *cum ſimpliciter accipitur pro* Obtrectatione, *ac* Maledictione.

Significat enim ablationem, & detractionem rei alienæ.

DETRECTATIO - *cum pro* Obtrectatione.

In uſu eſt, cum ſignificat aliquid reſpuere; uti apud Livium: Sine detrectatione convenerunt.

DETRECTATOR - *cum pro* recuſante *dubium eſt, barbarum vero cum pro* Obtrectatore.

DEVASTATIO - - - - Vaſtatio, depopulatio.

DEVASTATOR - - - - - Vaſtator.

DEVASTOR, ARIS - - - Devaſto, depopulor.

DEVECTIO - - - - - - Deportatio.

DE VERBO AD VERBUM - - Ad verbum.

DEVINCTIO - *Tertull.* - Obligatio.

DEVORATIO - *Tertull.* - Actus avidè vorandi.

Nulla occurrit vox, quæ idem ſignificet, & ſit ſatis latina. Voratio, nis, *vox dubiâ eſt:* Liguri-

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

tio, *deſiderium potius, quam actum, ſignificat*; Helluatio *vero morem uſitatum, non actum*.

DEVOTE' - - - - - - Piè, Religiosè.

DIAPHANUS - - - - - Perlucidus.

DICATOR - - - - - Qui dedicat.

DICERE SENTENTIAM - *cum pro* Ferre ſententiam: *ſignificat enim de re alienâ judicium ſuum explicare*.

DICTAMEN RECTÆ RATIONIS; *dicendum* Ratio inſita in naturâ. *Nam vox* Dictamen *barbara eſt*.

DICTIONARIUM, II - - Liber Dictionum.

DIDASCALUS - - - - Magiſter.
Cicero hanc vocem Græcè ſcripſit.

DIDASCALICUS - *Auſon.* Ad Magiſtrum pertinens.

DIFFERENTER - - - - - Diversè.

DIFFORMITAS - - - - - Diſcrimen.

DIGNANTER - *Vopiſc., Symmach.* - Humaniter.

DILATATIO - *Tertull.* - Extenſio.

DILECTIO - *Tertull.* - - Amor, Charitas.

DILUCIDATIO - - - - Declaratio.

DIRECTIM - *Apul.* - Directè. *Cic.*

DISCEPTATIUNCULA - *Gell.* - Parva diſceptatio.

DISCEPTATOR - - *cum pro* Diſputatore. *Eum enim ſignificat, qui diſputationi præſit*.

D

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

DISCERE MEMORITER - - Ediſcere.

DISCIPLINATUS - *Tertull.* - Probè inſtructus.

DISCONVENIENS - - Minimè conveniens.

DISCREPANS - *Solin.* - Diſcors.

DISCRETIO - *Lactant.* - Separatio, disjunctio.

DISCURSUS - - *cum pro* Ratiocinatione.
Hirtius hâc utitur voce, ſed pro vago curſu - Magno clamore, diſcurſuque paſſim ſe fugæ mandat. *lib.* 8. *Bell. Gall. cap.* 29.

DISCURRO - *Ammian. Marcell. pro* Diſſero, is.
Dubium eſt etiam nonnullis, cum ſignificat huc illuc curro. *Noltenius in ſuo Lexico Antibarbaro ita ſcribit*: Diſcurrere pro concurſare nuſquam apud claros Auctores invenitur. *Clariſſimus vero Facciolatus hæc habet*: Diſcurro in diverſas partes curro. *Liv. lib.* 1. *cap.* 9. Juventus Romana ad rapiendas virgines diſcurrit. *Affert præterea teſtimonium ex Sveton. in Calig. cap.* 32.

DISJUNCTE' - - - (Separatè,

DISJUNCTIM - *Feſt. Pomp.* - (Diſtinctè. *Cic.*

DISPARITAS - - Differentia, Diſſimilitudo.

DISSECTIO - - - - - Sectio.

DISSERTATIO. *Lectiones Plinii, & A. Gellii dubiæ ſunt* - Tractatio, Commentarium, ii, *vel* Commentarius, ii.

D

Voces vitandæ.	*Voces latinæ.*
DISSIMULO - - - *cum pro*	Simulo.
Tritum eſt enim illud Ovidii carmen	
Quod non eſt ſimulo, diſſimuloque quod eſt.	
DISSONANTIA, Æ - *Claud. Mamert.* -	Diſcrepantia.
DISTRIBUTIVUS - - -	Diſtribuens.
DITIO - - - - - *cum pro*	Regione.
DITIO - - - - - *cum pro*	Poteſtate,
Nunquam invenitur in recto caſu, ut teſtantur Priſcianus, Diomedes, aliique Grammatici.	
DITISSIMÈ - *Apulejus* -	Maximis divitiis.
DIVAGOR - *Lactantius* -	Vagor, aris.
DIVARICATUS, A, UM - *Prudent. Ammianus* -	Diſtentus.
DIVERSIMODÈ - - - - -	Diversè.
DIVINATOR - *Julius Firmic.* -	Hariolus. *Cic.*
DIVISÈ - - *Gellius* - -	Diſtinctè.
DIVISIBILIS - - - -	Dividuus.
DIVISIM - *Apulejus* -	Separatim.
DIUTURNÈ - *Sidon.* - -	Diù.
Teſtimonium Ciceronis, quod ſolet afferri, dubium eſt.	
DOCILLIMUS - - - -	Maximè docilis.
DOGMATICUS - *Auſon.* -	Ad dogma pertinens.

DO-

D

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

DOLORIFICUS - - (Dolorem præferens,
DOLOROSUS. - *Veget.* (*vel* afferens.
DOMINIUM, II. - *Sveton.*, *Valer. Max.*, *cum pro* Imperio.

Cum vero accipitur pro eo, quod Domino ſubjectum eſt, Noltenius aſſerit perperam adhiberi.

DUBIETAS - *Ammianus* - Dubitatio.
DUBIUM, II - *Subſtant.* - Res dubia.

En tibi verba Facciolati.

DUBIUM, II, n. tanquam ſubſtantivum affertur a Calepino, ſed omnia, quæ adducuntur exempla, adjectivum olent.

Si tibi vox hæc ſuſpecta exciderit, tueri te poteris provocando adverſarium, ut explicet, quod adjectivum oleant exempla optimorum Scriptorum, in quibus utuntur locutione, ſine dubio. *Et ſi* Rem *dicat; pete, ut id veterum Grammaticorum teſtimonio confirmet.*

DUDUM - - - - *cum pro* Jampridem.

Significat enim paullo ante.

DULCISONUS - *Sidon.* - Dulce ſonans.
DUPLICITAS - *Lactant.* - Duplicatio. *Sene.*
DURISSIMÈ - *Tertull.* - Acerbiſſimè. *Liv.*
DURIUSCULÈ - - - - Aſperè.

EBUL-

E

Voces vitandæ.	*Voces latinæ.*
EBULLITIO	Fervor, Bullitus, tus. *Vitruv.*
E' CONTRA	Contra.
E' CONVERSO	E contrario.
EDIBILIS	Eſculentus.
EFFABILIS	*Apul., dubia eſt Lectio Virgilii:* Verbis explicabilis.
EFFLATIO, NIS	Flatus, tus.
EFFLOREO	Effloreſco.
EFFLUXUS, US	Effluentia. *Plin.*
EFFORMO, AS	Formo, as.
EFFOSSIO	*In Codice Juſtinian.* - Foſſio. *Cic.*
EFFULGESCO	Effulgeo.
ELANGUEO	Langueo, es.
ELANGUIDUS	Languidus.
ELEEMOSINA	Stips pauperibus data.
ELEGANTULUS	Politulus.
ELONGO, AS	*Dubia eſt Plinii Lectio* - Protraho.
ELUCESCO	Eluceo, es.
ELUCIDO	Declaro.
ELUCIDUS	Perſpicuus.
ELUCUBRATIO	Lucubratio.
ELUSIO, NIS	Deceptio, Evitatio

EMI-

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
EMICYCLUS		Semicirculus. *Cic.*
EMINENTER	*Sidon.*	Altè.
ENCOMIUM, II		Laudatio,
ENERVATIO	*Arnob.*	Debilitatio; *Cic.*
EPICEDIUM		Carmen in funere.
EPIDEMICUS		Contagioſus.
EPIGRAPHE, ES		Inſcriptio.
EPOCHA, Æ		Certum temporis initium.
ERECTE	*Ammian.*	Altè, Rectè.
EREMUS, I, EREMUM, I,		Locus ſolitarius.

Eremita, tæ, *vox eſt Sulpicii Severi.*

EROGARE PECUNIAM, e. g. in pauperes *cum ſermo eſt de privato homine, qui ex ære privato pecuniam in pauperes diſtribuat, vitandum eſt.*

Erogare *enim* pecuniam *Latini olim tantummodo dicebant de publicis rebus ex ære publico, uti, e. g.* erogare pecuniam ex ærario in Claſſem.

ERUBEO		Erubeſco.
ERUBESCENTIA	*Tertull.*	Pudor.
ERUDERO, AS	*Sidon.*	Expurgo, as.
ETHNICUS		Deorum Cultor.
EVACUATIO	*Tertull.*	Exinanitio. *Plin.*
EVAGINATUS		Vaginâ eductus.

EVA-

E

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
EVANEO	- - - - -	Evaneſco.
EVECTIO -	*Apulejus* -	Elatio.
EVIBRO, AS -	*Gell.* -	Vibro, as.
EUTRAPELIA -	- - - -	Urbanitas.
EVULSI -	*Præteritum ab* *dicendum* -	Evello, lis; Evelli.
EXACTE' -	*Sidon.* -	Accuratè.
EXACTIUS -	*Gellius* -	*Magis* Accuratè.
EXACTISSIME'	- - - - -	Accuratiſſimè.
EXALTATIO - -	*Tertull.* - -	Elatio.
EXAMINATOR -	*Caſſiodorus* -	Inveſtigator.
EXARATIO, NIS	- - -	Aratio, *vel* Scriptio.

Vocem hanc pro Aratione *uſurpavit Martianus Capell.*, *& pro* Scriptione *Sidonius*.

EXARDEO	- - - - -	Exardeſco.
EXAREO	- - -	Exareſco.
EXCIEO, ES	- - - - -	Excio, is.
EXCISOR, ORIS	- - -	Everſor. *Cic.*
EXCITATOR - -	*Prud.* -	Excitans, Impulſor.
EXCULTOR - -	*Tertull.* - -	Cultor.
EXCUSATIUNCULA	- -	Parva excuſatio.
EXERCITAMENTUM	*Apulejus* -	Exercitatio.

EXER.

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

EXERCITIUM, II - *Gellius* - Exercitatio.
EXHIBITIO - *Gellius* - Propoſitio.
EXHORREO, ES - - - Exhorreſco.
EXINDE - - - *cum pro* Ex illâ cauſâ.
- *Significat enim* Deinde.
EXISTENTIA - - Ratio ob quam exiſtimus.
EXITIOSE' - *Auguſtinus* - Perniciosè.
EXONERATIO - *Vulpianus* - Levatio oneris.
EXPALLEO - - - - - Expalleſco.
EXPERGEFIO - - - E ſomno ſuſcitor.
Hoc verbum ſolum in uſu eſt in ſuo Participio : Expergefactus, ta, tum.
EXPERIMENTATUS - Probatus, Experiens.
EXPIABILIS - - - Purgabilis.
Lectio enim Ciceronis dubia eſt.
EXPLICITE' - - - - Explicatè.
EXPLORANTER - *Ammian.* - Exploratè. *Cic.*
EXPONERE PERICULIS - Objicere periculis.
EXPORRECTUS - - *Prudentius* - Porrectus.
EXPRESSIO - *Pallad. Jun.* - *pro* Imagine.
Vitruvius eminentes expreſſiones *appellat in lapidibus, quæ nos Itali vocamus* Rilievi.
EXSPOLIATOR - - - - Prædator.

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

EXTEMPORANEUS - - Extemporalis. *Quintil.*
Cicero hoc ſenſu ſcribit ex tempore : *& verſus, quos alias quiſpiam extemporales dixiſſet, ipſe vocat* verſus fuſos ex tempore.

EXTENSE' - - *Tertull.* - Diffusè. *Cic.*

EXTENSIO - - Obtentus, tus. *Virgil.*
Vitruvius utitur voce Extentio, nis.

EXTERMINIUM; II *Tertull.* Everſio.
- - - - - - Exilium; ii.

EXTINGUIBILIS - *Lactant.* - Qui poteſt extingui.

EXTRAORDINARIE' - Extra Ordinem.

EXTREMUS LIBER, & EXTREMA EPISTOLA.
Cum uſurpantur pro Epiſtolâ, aut Libro extremo loco poſito. Significant enim extremam partem Libri, aut Epiſtolæ.

EXTRICABILIS - - Diſſolubilis, explicabilis.

EXTRINSECE' - - - - Extrinſecùs.

EXTRINSECUS, A, UM. *Tertull.* Externus, a, um.

EXTRORSUM. - - - - - Extrinſecùs.

EX TUNC - - *Apulejus* - Ex illo, Ex illo tempore.

EXUBERANS - *Gellius* - Abundans.
Cum pro copioſo - Undans, tis. *Virg.*

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
EXUBERANTIA	- *Gell.* -	Exuberatio. Effluentia, æ - *Plinius.*
EXULOR, ARIS	- - -	Exulo, as.
EXULTABUNDUS	- *Solin.*; *Juſtin.* -	Exultans.

F

Voces vitandæ: | *Voces latinæ.*

FACTOR, *cum pro* Effector, Molitor. *Palladius, & Lactantius dixerunt.*

Plautus eos, qui in ludo Pilæ Pilam regerunt, & reddunt, Factores *nominat.*

FASCINAMENTUM - *Apul.* - Faſcinatio.

FASCINATOR - - Qui faſcinat; Maleficus.

FEBRILIS, LE - *Apulejus* - Febrim afferens, *vel* habens. Febriculoſus. *Catul.*

FERIOR, ARIS; *excepto Participio in* tus, ta, tum *merito ſuſpectum eſt.*

FERMENTATIO - - Actus fermentandi.

FERVIDE' - *Dubia eſt Lectio Plauti* - Ferventer.

FESTIVITER - *Gell.* - Feſtivè. *Cic.*

FESTIVUS, A, UM - - *cum pro* Feſtus, a, um.

Significat enim lepidum, *&* facetum; *barbara eſt etiam vox*, Feſtivitas, tis, *cum pro* Feſto die *accipitur; apud latinos enim nihil aliud ſignificat* Feſtivitas, *quam leporem ſermonis, & lætitiam quandam, ac venuſtatem morum.*

FIDEJUSSOR - *Donat. Vulpianus* - Sponſor.

FIGMENTUM - *Gellius, Lactantius* - Commentum.

FIXE' - - - - - Firmè, Firmiter.

FLAMMIPOTENS - *Arnob.* - Ignipotens.

FLAMMIVOMUS - *Juvenc.* - Flammas vomens.

F

Voces vitandæ. — *Voces latinæ.*

FLEXIBILITAS - *Solinus* - Facilitas ad flexum.

FOLIA, ORUM - *cum pro librorum paginis uſurpatur, vitandum eſt.*

FORMIDATIO - *Dubia Lectio Cicer.* - Formido.

FRIGEFACIO, IS - - - - Frigidum efficio.

FRIGEFIO, IS - - - - Frigidus fio.

FRIGERO, AS - - - - Refrigero, as. *Catullus habet* Frigerans.

FRIGIDITAS - - - - Frigus.

FRIGIDIUSCULE') - Aliquantum frigidè.
FRIGIDULE')

FRUGALIS HOMO - - - Homo frugi.

Frugalior, *&* frugaliſſimus *apud Terentium, & Ciceronem, alioſque optimos Scriptores in uſu ſunt, ſed pro poſitivo* Frugalis, *& hoc* Frugale *dicunt ſemper* Frugi.

FRUSTILLUM - *Arnob.* - Parvum fruſtum.

FRUSTRABILIS - *Arnob.* - Inanis, vanus.

FRUSTRATOR - *Tertull.* - Qui fruſtratur, Ludificator. *Plaut.*

FRUSTULUM - *Apulejus* - Parvum fruſtum.

FUCATE' - *Auſonius* - Cum fuco. Fictè. *Cic.* Artificiosè. *Cic.*

FULCIMENTUM - *Solin., Macrob.; Dubia eſt Lectio*

Voces vitandæ. | *Voces latinæ*

Lectio Plauti. Fulcimen. *Ovid.* Columen. *C* Suſtentaculum. *Tac.*

Fulgeſco - *Julius Firmic.* - Fulgeo.

FULGOR, OR - - *cum pro* Fulgure.

Dubia Cic. Lectio - Fulgor *enim ferè ſemper apu Latinos* Splendorem *ſignificat*.

FULMINATOR - *Arnob.* - Qui Fulminat Fulminans. *Malè nonnulli hoc ſenſu dicunt*: Ful gurator, oris. *Antiquis enim* Fulgurator *idem erat, ac Fulgurum inſpector*.

FUNDIBULA, LÆ - - - Funda, dæ.

FUSIM - - - - - - Fusè.

GAU-

G

Voces vitandæ.	*Voces latinæ.*
GAUDIOLUM - - -	Parvum gaudium.
GEMMULA, LÆ - *Apulejus*	- Parva gemma.
GENEALOGIA. *Meſſala Corvin.*	Sermo de generatione.
GENETHLIACON - -	Carmen in die natali.
GENULA, LÆ - - - -	Parva gena.
GIBBOSUS - - Gibberoſus. *Varr.*	Gibbus. *Celſ.*
GLOMERATIM - *Macrob.*, *Auſon.*	- Turmatim, Conglobatim.
GLORIABUNDUS - *Gell.*	- Ambitioſus.

Vocem Glorioſus *in hâc ſignificatione uſurparunt Plautus*, *Plinius*, *Corn. Nepos*.

GNARE) - - -	Doctè, peritè.
GNARITER)	
GRÆCISMUS - -	Græca vox aut Locutio.
GRATIAM AGERE - -	Gratiam habere. Gratias agere.
GRATIFICUS - - -	Qui gratificatur.

GRATIOSUS, A, UM - *Cum pro eo qui eſt Ingenio feſtivo*, *& jucundo*, *Barbarum eſt Noltenio*, *qui affirmat de eo dici dumtaxat*, *qui multum apud aliquem gratiâ*, *& auctoritate valeat*.

Facciolatus vero ſcribit, *uſurpari etiam ubi ſermo ſit de jucundo*, *& grato* : *& affert verba Plinii lib. 6. cap.* 33. Cupreſſus odore violenta, ac ne-

um-

umbrâ quidem gratioſa. *Ex quo tamen Plinii teſtimonio dixerim id tantum probari, vocem* gratioſus *de illo dici, non qui jucundus ſit, ſed qui gratum aliquid alicui faciat; quo ſenſu illam etiam uſurpavit Cicero in Bruto, illis verbis:* Scribæ gratioſi ſunt in dando, & cedendo loco.

GRATITUDO - - - - Gratus animus.

GRATULATORIUS, A, UM - Ad Gratulationem pertinens, Gratulabundus.

GRAVAMEN - *Caſſiodor.* - Onus, Moleſtia.

GRAVILOQUENTIA, Æ - Gravitas locutionis.

HA-

H

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
HABITACULUM, I	*Gellius*	Habitatio.
HÆDICULUS		Hædulus. *Juvenal.* Hædillus, li. *Plaut.*
HÆREDITATEM DIVIDERE, vel PARTIRI: HÆREDITATE POTIRI		Hæreditatem cernere, adire, obire.
HASTARIUS MILES		Haſtatus miles.
HASTILUDIUM		Ludus, qui Haſtis fit.
HEBRAICUS		Hebræus. *Statius.* Judæus. *Cic.*, *qui etiam pro* Hebraico *dixit*: Judaicum aurum.
HEBRAICE'	*Lactant.*	Judæorum more.
HEROICE'		Heroum more.
HIATIO, NIS		Hiatus, tus.
HIEROSOLIMITANUS		Hieroſolimarius.
HIRCOCERVUS		Tragelaphus. *Plin.*
HISTORIOGRAPHUS	*Capitol.*	Hiſtoricus.
HISTORIOLA. HISTORIUNCULA		Brevis, aut parva Hiſtoria.
HOLOSERICUS, A, UM	*Vopiſcus*	Veſtis ex Sericis filis.
HOMOGENEUS		Ejuſdem generis.
HOMOLOGUS, A, UM		Congener.

H

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

HONORIFICENTIA - *Vopiſc.* - Honor.
HORTENSIS - - - - - - - - Hortenſius.
Vehementer enim dubiæ ſunt omnes Plinii Lectiones, in quibus legitur Hortenſis. *Et Gronovius, aliique Critici optimæ notæ ſemper legunt* Hortenſius.
HOSPITIOLUM - *Vulpianus* - Parvum hoſpitium.
HUMIDITAS, TIS - - - - Humor.
HUMILITAS - *cum pro* Modeſtiâ, & animi demiſſione.
Apud Latinos enim id ſignificat, quod altitudini opponitur; & præterea ignobilitatem, paupertatem &c.
HYDROGRAPHIA - - - Aquarum deſcriptio.
HYMNUS, NI - *Prudent.* - Carmen.
HYPERBOLICE' - - - Cum Hyperbolè.
HYPERBOLICUS - Quod per Hyperbolem dicitur.
HYPOTHESIS - - *pro* - Conditione.
Cicero hanc vocem adhibet pro Quæſtione deffinitâ; *ſed Græcis litteris ſemper ſcribit.*
HYPOTHETICE' - - - Sub conditione.
HYPOTHETICUS - - - Sub conditione.

JA-

I

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
JACTABUNDUS	- *Gellius* -	Se ſe Jactans.Glorioſus.
JAMDUDUM	- - *cum pro*	Longo tempore.

Tunc enim dicendum Jampridem. Jamdudum *enim ſignificat utique poſt aliquot tempus, ſed non longum.*

IDEM EST CUM ILLO	-	Idem eſt atque illud.
IDIOMA, TIS	- - -	Lingua, Dialectus.
IDOLOLATRA, Æ	- *Tertull.* -	Idolorum cultor.
IDOLOLATRIA	- *Tertull.* -	Cultus Idolorum.
IGNIBULUM, I	- - -	Thuribulum. *Cic.*, & *Liv.*

IGNIVOMUS - *Lactantius, cujus etiam Lectio dubia eſt* - Ignem vomens.

IGNOMINIOSE'	- *Arnobius* -	Turpiter, Cum vituperatione.
IGNORANTER	- - - - -	Inſcienter. Inſcitè.
ILLAQUEO, AS	- *Prudent.* -	Illigo, as.
	idem ſignificat - -	Laqueo captare.

Cicero in hâc ſignificatione Irretio, is, *habet tamen* illaqueatus.

ILLATIO, NIS - *Vulpianus* - Introductio. *Cic.* *& in ſignificatione Philoſophis uſitatâ* Concluſio, nis.

I

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
ILLEGITIMUS	- - - -	Spurius.
ILLIGAMENTUM	- - -	Vinculum.
ILLUSOR	- - - -	Ludificator. *Plaut.*
ILLUSORIUS	- - - -	Ludificabilis. *Plaut.*
IMMANITER	- *Gellius*, *Amm.* -	Vehementer.
	& alterâ ſignificatione -	Crudeliter.
IMMEDIATE'	- - - -	Proximè.
IMMEDIATUS	- - - -	Proximus.
IMMEDITATE'	- *Gellius* -	Ex tempore, Ex improviſo, ſine ullâ meditatione.
IMMEDITATUS	-- *Apul.* -	Non meditatus.
IMMERSIO	- - - -	Actus immergendi.
IMMOBILITAS.	*Apul.*, *Lactant.*	Firmitas, Firmitudo.
IMMOBILITER	- *Tertull.*	Non mobiliter Firmè.
IMMODERANTIA	- -	Immoderatio. *Cic.*
IMMUTATOR	- - - -	Mutator. *Lucanus.*
IMPARATE'	- - - -	Improvidè. *Liv.* Temerè, Imprudenter.
IMPARILITAS	- - *Gellius* -	Differentia.
IMPARITAS	- - -	Differentia, Diſſimilitudo.

IMPATIENTIA *parum latinè ſine caſu genitivo uſurpatur*, *dicendum* Impatientia frigoris, doloris, æſtus &c.

IM-

I

Voces vitandæ. — *Voces latinæ.*

IMPERFECTE' - *Gellius* - Non abſolutè, præcisè.
IMPIISSIME' - - - - Admodum impiè.
IMPIISSIMUS - - *Auſon.* - - Maximè impius.
IMPLICATE' - - - Perplexè; Implicitè.
IMPROPERIUM - Contumelia, obbrobrium, ii.
IMPROVISE' - - - - Improvisò.
Lectio Plauti dubia eſt.
IMPUBER - Impubes, bis, *vel* Impubes, beris.
Facciolatus aſſerit dici etiam Impuber, *ſed nullum affert exemplum.*
IMPUDICE' - - - Impurè, impudenter. *Cic.*
IMPUGNATOR - - - - Oppugnator.
Lectio Livii dubia eſt.
INACCESSIBILIS - - - - Inacceſſus.
IN AGONE ESSE - - - - Animam agere.
INANIMIS - *Apul.* - Inanimus. *Cic.*
INAUGURATIO - *Tertull.* - Augurium, initium.
INCANTATIO. *Firmic.*, *Tertull.* Incantamentum.
INCAPAX - *Prudent.* - Haud capax.
- Ineptus, a, um.
INCENSIOR - - - - - Magis accenſus.
INCENSISSIMUS - - - Maximè accenſus.

IN-

I

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
INCENTOR, ORIS	- - -	Inſtigator.
INCERTITUDO	- - - -	Incertum, ti.
INCESSANTER	- - *Sidonius* -	Aſſiduè.
INCIDENTER	- - - - -	Obiter.
INCITATOR	- *Prudent.* -	Qui incitat; Impulſor. *Cic.*
INCONGRUE'	- *Macrob.* -	Ineptè.
INCONGRUENTER	- *Tertull.* -	Non aptè.
INCONGRUUS	- *Apulejus* -	Incongruens.
INCONSUTILIS	- - - -	Non ſutilis.
INDESINENTER	- - - - -	Aſſiduè.
INDICULUS, LI	- - - - - -	Parvus Index.
INDIGNANTER.	*Arnob.*	Ægrè cum Indignatione.
INDIRECTE'	- - - - -	Obliquè.
INDIVIDUE'	- - - -	Ratione minimè dividuâ.
INDIVISIBILIS	- - - -	Individuus.
INDUBITANTER	- - *Dubia eſt Lectio Plinii*:	Indubitatè, ſine dubitatione.
INDUMENTUM, TI	- *Gell.* -	Veſtimentum.
INELOQUENS	- *Lactant.* -	Indiſertus. *Cic.*
INEMENDATUS	- - - -	Non emendatus.
INEPTIOLA, LÆ	- *Auſon.* -	Parva ineptia.

INEP-

INEPTITUDO - *pro* Naturâ, *aut* Indole ineptâ.

Hâc voce uſus eſt Cæcilius, uti apud Nonium legimus; verum ut idem Nonius ſcribit, pro ineptiis, *ac* nugis, *quas* ineptitudines *appellabat*.

INEXPLICATUS - *Arnob.* - Non explicatus. Involutus. *Cic.*

INFALLIBILIS - - - - Certus, verus.

INFANTULUS - *Apulejus* - Parvus Infans.

INFECTIO, NIS - - - Corruptio, Contagio.

INFESTATIO - *Tertull.* - Vexatio, moleſtia.

INFLICTIO - - - - Impactio. *Sen.*

INFLUXUS STELLARUM, E. G, AUT LUNÆ.

Hac voce Influxus *uſus eſt Firmicus; neque hujus loco ſatis eleganter licet uſurpare vocem* Influxio, nis, *quam adhibuit Macrobius. Veteres Latini in hâc ſignificatione dicebant*: Tactus Lunæ, Stellarum *&c.* Vis a Lunâ, Stellis *&c.*

INFŒCUNDE' - *Gellius* - Sterilliter.

INFRACTUS - - *cum pro* Non fractus.

Virg. Infractos *dixit* latinos *pro* valde fractis. *Cic.* Infracta re *prô* re perditâ. Infractus *pro* invicto *reperitur apud Symmach.*, *& Lectiones Plinii, quæ afferuntur, incertæ planè ſunt*.

INFRENDO, DIS - *Tertull.* - Infrendeo, es.

INGENIOLUM - *Arnob.* - Parvum ingenium,

IN-

I

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

INGRATISSIME'. - - Admodum ingratè.
INHONESTAS - *Tertull.* - Turpitudo.
INIMICUS - - *cum pro* Publico hoſte.
Eum enim apud Latinos ſignificat, qui privatis odiis alium perſequatur.
INNOCUE' - - - - - Innocenter.
INNOVATIO - *Apulejus* - Novitas, Inſtauratio.
INNOVATOR - - - - Qui innovat.
Vox Reſtaurator *vix invenitur in Inſcriptione quadam apud Spor.* Novator *eſt Gellii*. Renovator *in Inſcriptione apud Fabrettum*. Inſtaurator *in Inſcriptione apud Reineſ.* Refector *Suet.*
INNOVATUS, TA, TUM *Min. Felix* - Renovatus, ta, tum.
INNOXIE' - *Vopiſc.* - Innocenter.
INOBEDIENS - - - - Non obediens.
INOFFICIOSE' - - - - Inurbanè.
INORDINATIM - *Ammian.* - Inordinatè. *Celſ.* Nullo Ordine, Confuſe.
INQUIO - - Inquam, ajo, dico.
INQUITIS - - *Arnob.* - Dicitis.
IRONICUS - - - Per Ironiam.
IRREPARABILITER - - Jactura irreparabili.

Voces vitandæ.	*Voces latinæ.*
IRRIDERE ALICUI - -	Irridere aliquem.
IRRISORIUS - - -	Ludificabilis.
IRRITO - - -	Antiquo, Irritum facio.
IRRUGIO, IS - - - -	Rugio, is.
INSCIE' - - *Apulejus* -	Inſcienter.
INSECUTOR - *Tertull.* -	Inſectator.
INSENSIBILIS - *Gellius.* -	Inſenſilis. *Lucret.*
INSEPARABILITER - *Macrob.* -	Ratione minimè ſeparabili.
INSIGNIUM, II - - - -	Inſigne, is.

Hinc in num. plur. dicendum eſt Inſignia, Inſignium, Inſignibus, *non* Inſigniis; *quod poſtremum Noltenius affirmat* proſcribendum eſſe damnandumque.

INSIPIDE' - - - -	Inſipienter. *Cic.*
INSIPIDUS - -	Fatuus, Inſipiens, nullius ſaporis.
INSOLITE' - - - -	Inſolenter.
INSPERATE' - *Valer. Max.* -	Ex Inſperato. *Plin.*
INSPERSIO - - *Pallad.* - -	Aſperſio.
INSTIGATOR - - *Auſon.* - -	Impulſor.
INSTITUTOR, ORIS. *Lamprid.*, *Tertull.*	Inventor, Auctor, Doctor, Præceptor.
INTELLECTIO - - *cum pro*	Intelligentiâ, *vel* actu Intelligendi.

Intellectio *enim apud Auctorem ad Herenn. eſt figura Rhetoricæ, cum res tota parvâ de parte cognoſcitur, aut de toto pars.*

INTENTATOR - - - Tentator. *Horat.*

INTERCEDO, DIS - *cum pro* deprecari, orare pro aliquo.

Intercedo *enim apud Latinos ſignificat, vel* Interjacere, *vel* eſſe, *vel* opponere ſe, *vel* fide jubere; *nunquam vero* precari.

INTERCUTANEUS - - Intercus, tis. *Cic.*

INTERFECTIO - - - Occiſio.

Hæc vox dubia eſt apud Grammaticos. Noltenius ita ſcribit: Interfectio Barbarum, latini Occiſio. *At Facciolatus contra hanc vocem ponit inter latinas: & præter teſtimonium Lampridii in Commodo c. 4. Affert hæc verba Bruti ad Cic. Epiſt. 3.* Interfectio Trebonii. *Quæ verba in nullâ Bruti Epiſtolâ memini me legere.*

INTERLOCUTORES - - Inter ſe loquentes. Eclogarii. *Cic.*

INTERNE' - - - - Intus, interius.

Hac voce uſus eſt Auſonius: cujus tamen dubia eſt Lectio.

INTERPRETATIUNCULA - Brevis Interpretatio.

INTERROGATOR - *Vulpian.* - Qui interrogat.

INTERTEXERE - - - - Intexere.
Ovidius uſus eſt Participio Intertextus, ta, tum.

INTREPIDE' ALIQUID FACERE.

Locutio eſt, quam Noltenius novam vocat, & veteribus inuſitatam. Verum Facciolatus teſtimonium affert Livii, qui lib. 26. cap. 4. hæc habet: Poſtquam aſſuetudine Quotidianâ ſatis intrepidè viſum eſt fieri.

INTRINSECE' - - - - - Intrinſecus.

INTRINSECUS, A, UM - Internus, a, um.

INTRO' - - - - *cum pro* Intus.
Intrò *enim ſignificat motum ad locum*, Intus *ferè ſemper moram in loco*.

INTUMEO - - - - - Intumeſco.

INVARIABILIS - - - - - Immutabilis.

INVASOR - *Aurel. Victor.* - Qui invadit, Occupator.

INVENUSTE' - *Gellius* - Illepidè.

INVERECUNDIA - *Tertull.* - Impudentia.

INVIDE' - - - - - Invidioſè. *Cic.*

INVIOLABILITER - - - Inviolatè.

INVOLUNTARIUS - - Non voluntarius.

INVOLUTE' - *Spartian.* - Obſcurè.

IPSISSIMUS - *Vox eſt, quam nonnulli tanti faciunt, ut nihil prope latinè ſcribant, quin eam*

ſemel atque iterum uſurpent : Porro ii noverint illam inter antiquos Scriptores Plautum unum adhibuiſſe per Jocum , atque id ſemel in Trinum : Act. 4. Sc. 11. en illius verba : S. Eho ! quæſo, an tu is es? C. Is enimvero ſum. S Ain' tu tandem ? is ipſuſne es? C. Ajo. S. Ipſus es? C. Ipſus, inquam, Charmides ſum. S. Ergo ipſuſne es? C. Ipſiſſimus : abi hinc ab oculis.

IRRISORIUS, A, UM - - Ludificabilis.

JUGITER - - *Apulejus* - Aſſiduè.

Dubia eſt Plauti Lectio.

JUGULATOR - - - - Interfector.

JURAMENTUM - - - Jusjurandum.

Dubia eſt Senecæ Lectio.

JUREMERITO - - - Jure, ac merito.

JURISDICTIO - - *cum pro* Loco, Regione, & poteſtate.

Noltenius enim apertè affirmat Juriſdictionem nihi planè ex his omnibus ſignificare; ſed juris dumtaxat ipſius adminiſtrationem, quâ decernitur, cuicuique jure dandum ſit, quid non. Verum Facciolatus ſcribit interdum ipſa loca, in quibus juriſdictio exercetur hoc nomine appellari ; & affert teſtimonium Plinii lib. 5. cap. 28. Sed prius Mediterraneas Juriſdictiones indicaſſe conveniat.

JUSSOR - - Qui jubet, Imperator, Auctor

I

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

JUXTA - - - - - *cum pro* Secundum.

Significat enim prope, ut juxta viam, juxta Ædem ſacram. *Quâ de re, ſine optimi Scriptoris auctoritate aliqua, minimè uſurpandæ ſunt locutiones illæ apud nonnullos frequentes adeo.* Juxta Horatium, Juxta Plinium *&c. Quæ vix teſtimonio Solini, & Nazarii poſſis confirmare.*

LA,

L

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

LABILIS - *Arnob.* - Labidus. *Vitruv.*

Hinc malè quis diceret Labili memoriâ eſſe, *pro* Memoriâ vacillare.

LABIOLUM, LI - - - Labellum, li.

LACERATOR, ORIS - Qui lacerat, Contritor. *Plaut.*

LACERNULA - - *Arnob.* - Parva Lacerna.

LACONICE' - - - - Paucis, breviter.

LACUNA, Æ - - - *cum pro* Lacu.

Vocem hanc inter vitandas poſui propter auctoritatem Noltenii, qui ita ſcribit : Lacuna pro lacu mihi valde ſuſpectum ; quamlibet multi Eruditorum hodie eâ notione uſurpent. Lacuna enim, quantum ſcio, apud Ciceronem, & alios Latinitatis Auctores nil ſignificat aliud, quam Foſſam, Indigentiam, Inopiam, Vacuitatem. *Cæterum non planè probes Sententiam Noltenii, ſi Facciolatum legeris, qui*, Lacuna eſt, *inquit*, aquæ collectio, vel foſſa, in quâ aqua collecta ſtare conſuevit, a *lacus* : Varr. lib. 11. & Feſt. Virg. 1. Georgicor.

Unde cavæ tepido ſudant humore Lacunæ.

Patet præterea Lacunas non eſſe dumtaxat foſſas aqua vacuas ex Virg. 3. Georg.

Et totæ ſolidam in glaciem vertere Lacunæ.

LAETABUNDUS - *Gellius* - Lætus.

L

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
LAETANTER	*Lampridius.*	Lætè.
LANIATOR, ORIS		Lanius, ii.
LANIENA	*Prudent.*	*pro* Cædè.

Apud Latinos enim eſt Macellum.

LANIO, NIS		Lanius, ii.
LATINIOR, LATINISSIMUS		*pro* Magis, & maximè latinæ *voces ſunt D. Hieronymi, & Auguſt.*
LATINISSIME'		Maximè latinè.
LAVACRUM	*Gellius*	Balneum.
LEXICON		Liber Vocum, & Dictionum.
LICENTIOSE'		Licenter, *Cic.*
LINEA	*cum pro* Verſu, *ſeu* Verſiculo.	

Linea, æ, *ſignificat filum ad captandos hamo piſces; & filum, quo Fabri materiam ſignant: transfertur etiam ad alia ſignificanda, ſed nunquam ad verſus librorum.*

LINEOLA, LÆ	*Gellius*	Parva Linea.
LIPSANA, NORUM		Reliquiæ.

Pro reliquiis mortuorum hâc voce Reliquiæ *uſus eſt Svetonius.*

LIQUATIO	*Vopiſcus*	(Solutio.
LIQUEFACTIO		(
LITIGOR, ARIS		Litigo, as. *Cic.*

LI-

L

Voces vitandæ.	*Voces latinæ.*
LITURGIA - - -	Functio ſacri muneris.
LOGICA, CÆ - - - -	Logice, es, Logica, orum.
LONGANIMIS - - - -	Patiens.
LONGANIMITAS - - -	Patientia.
LONGANIMITER - - - - -	Patienter.
LONGIUSCULE - - *Sidon.*	Longulè.
LUCIDULUS - - -	Aliquantulum Lucidus.
LUCUBRATIUNCULA -	Lucubratio brevis.

Uſus eſt hac voce Gellius in Præfatione.

LUDIFICUS - - - -	Ludificabilis.
LURIDE - - - - - -	Obſcurè.
LURIDUS - - - *cum pro*	Fœdo, Lutoſo.

Significat enim aliquid ſupramodum Pallidum - *Ovid.* Pallor Luridus, Lurida ſulphura.

LUSCULUS - - -	Aliquantum Luſcus.
LUSITANICUS - - -	Luſitanus.

MA-

M

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
MACHINULA - -	*Feſtus* -	Parva Machina.
MAGISTELLUS - -		Parvus Magiſter, Græculus.
MAGISTRALIS - -		Ad Magiſtrum pertinens.
MALE'SE HABERE -	*pro* -	Incommodâ valetudine uti.

Significat enim malè torquere ſe.

Terent. Hoc malè habet virum
vexat *nimirum* torquet.

Malè habere *abſolutè ſine* ſe, *locutio eſt latina infirmum ſignificans*, *ut* bene habere *eſt bene valere.*

MALIGNOR, ARIS -	-	Maligne ago.
MALIGNO, AS -	*Ammian.* -	Invidiam alicui creo.
MANUDUCO, IS	-	Duco manu.
MANUDUCTIO -	- -	Ductus, *vel* Ductio, quæ manu fit.
MARGINALIS -	- -	Ad marginem poſitus.
MATERNA LINGUA	- -	Sermone patrio.
MECHANEMA, TIS -	*Sidon.* -	Artificium *vel* opus manufactum. *Cic.*
MECHANICUS, A, UM.	*Lamprid. Jul. Firmic.*	Fabrilis.
MEDELA, LÆ -	*Gell.* -	Medicina, næ.
MEDIATE -	-	Medio aliquo interpoſito.
MEDIATOR -	*Tertull.* -	Conciliator.

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

MEDITABUNDE' - - - Cogitatè. Meditantis in morem.

MEDITABUNDUS - *Juſtin.* - Meditans.

MEDIUS, A, UM - *cum pro* Dimidius, a, um.
In hâc ſignificatione uſus eſt Capitolinus; apud Latinos optimæ notæ id ſignificat, quod eſt in medio, & ab extremis æqualiter diſtat.

MENDA, DÆ - *cum pro* Mendum, di.
Menda enim maculam ſignificat. Mendum vero errorem præſertim Scripturæ.

MENOLOGIUM - Liber, in quo Menſium ratio.

MEPHITICUS ODOR - Terra Mephitis. *Virg.*
Vox Mephiticus in uſu eſt apud Sidonium.

MERIDIALIS - *dubia Lectio Gellii.*

MERIDIONALIS - - - Meridianus.

METAPHORICUS - - - Translatus.

METAPHORICE' - - Per Translationem.

METHODUS - - - Ratio, Via, Ordo.

METITUS SUM - *Vulpian.* - Menſus, ſum.

METONYMICUS, A, UM.

METONYMICE' *adverb.* per figuram, *vel* Tropum Metonymiæ.

MICROCOSMUS - - - Parvus Mundus.

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

MOLENDINUM - - Mola, læ.

MONOCULUS *Julius Firmic.* - Unoculus.

MORBUS FIT MAJOR - - Morbus ingraveſcit.

Morbus enim major *apud Celſum pro eo morbo accipitur, qui Comitialis vulgo, ſeu Caducus appellatur.*

MULTIFLUUS - *Juvenc.* - Copioſus.

MULTISSIMUS - - - Perquam multus.

Uſurpavit hanc vocem Petrus Bembus, quem nimirum decepit corruptus Ciceronis locus in editione Aſcenſii.

MULTOTIES - - - - Sæpè.

Invenitur hæc vox in Epitome Livii.

MUNDIALIS - *Tertull.* - Mundanus. *Cic.*

MURÆNA, Æ - - - - Torques.

MURÆNULA, LÆ - - - Parvus Torques.

MUSCITATIO - - - Murmur, Rumor.

Apulejus uſus eſt hâc voce pro canum venaticorum murmure.

MUTUO DARE, SUMERE, ROGARE - *pro* Mutuum dare, *vel* ſumere, *vel* rogare.

Mutuo *enim* dare *&c. ſignificat* viciſſim dare, accipere, *&c. nunquam vero* commodare, *&* mutuari.

M

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

Maris. *Exemplum Juſtini, quod ſolet afferri, accipi commodè poteſt in caſu Dat.*

MYTHOLOGIA - - - Sermo de Fabulis.

MYTHOLOGUS - - - Scriptor Fabularum.

N

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

NATIVITAS, TIS - *Vulpian.* - Ortus, tus.

Hæc vox invenitur etiam in quâdam Inſcriptione apud Gruterum. Verum qui latinè velit ſcribere hanc vocem vitet, præſertim cum uſurpatur pro natali, *vel* die natali.

NAUFRAGOR, ARIS - Naufragium facio.

NAUTICA, Æ - - - - Ars navigandi.

NECESSITO, AS - - Adigo, is, Cogo, is.

NEC OPINANTER - Inopinanter, Nec opinato. *Cic., Liv.*

Vox Opinanter *barbara eſt.*

NEGATIVUS - *Cajus* - Negans.

NEGLECTE' - - - - Negligenter.

NEGLIGENTISSIMUS - - Perquam negligens.

NEOTERICUS, A, UM - *Aurel. Vict.* - Junior.

Vocem Junior *in hâc ſignificatione hoc loco poſui, quia apud Columellam ſubſtantivè accipitur. Vox* Recentior *in uſu non eſt,* Innovator *barbara,* Novator *Gellii.* Novus ac recens Scriptor, Auctor, Philoſophus *&c.*

NEPOS, TIS - *cum pro* Filio fratris, *aut* Sororis.

Nepos ex fratre *ſignificat* Nepotem Fratris; *& quod Itali dicunt* Nipote *Latinis eſt* Filius Fratris, Sororis Filius. *Cæterum* Nepos *apud Latinos ſignificat eum, qui ex filio, vel filia natus ſit. Ali-*

quando

quando etiam poſteri vocantur Nepotes; *&* Nepotes *appellantur etiam* Prodigi. *Teſtimonium, quod affertur ex Ovidio*:

Cæſar, ab Ænea qui tibi fratre Nepos.

Intelligendum eſt ita, ut Poëta Cæſarem Cupidinis Nepotem dicat, quia ab Ænea Cupidinis fratre originem ducebat.

NEPOTOR, ARIS - - - Congræco. *Plautus.* Græcor, ris. *Horat.*

Teſtimonium Senecæ pro voce Nepotor *dubium eſt.*

NIGREDO - - - Nigror. *Cic. ex Pacuv.* Nigritudo. *Plin.* Nigrities. *Celſ.*

NIMBIFER - - - - Nimboſus.

Dubium eſt exemplum ex Ovidio, apud quem complurimi legunt non Nimbifer, *ſed* Nubifer.

NIVIFER - - - - Nivoſus.

NONINGENTI - - - Nongenti.

NOSCIBILIS - Qui poteſt cognoſci, Notabilis.

NOSOCOMIUM - Hoſpitium ægrotantium. Valetudinarium. *Senec.*

NOTORIE - - - Palam, Apertè.

NOTORIUS, A, UM. *Paulus* - - Notus.

NOVENDECIM - - - Undeviginti.

NOVENDIUM, DII - Spatium novem dierum.

N

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
NUBILOSUS, A, UM	*Apulejus*	Nubilus, a, um.
NUDITAS, TIS		Nudatio. *Plin.*

Hâc voce uſus eſt Quintilianus, ſed pro rerum inopiâ.

NUGAMENTA	*Apulejus*	Nugæ.
NULLATENUS	*Martian. Capell.*	Neutiquam. Nullo modo.
NULLIBI		Nuſquam.

Incerta vehementer eſt Lectio Vitruvii Nullibi *extantes.*

NULLIMODE'		Nullo-modo.

Vitanda eſt etiam vox Nullimodis, *uti barbara; quam vocem inventi ſunt, qui fingerent Lucretium imitantes, qui ſcripſit* Omnimodis.

NULLUS, & NEMO	*cum pro*	Neuter.

Cum enim ſermo eſt de duobus, ut, E. g. Pompejus, *&* Cæſar pugnant, nemo vincit; *malè tunc uſurpatur* nemo, *vel* nullus, *dicendum* Neuter.

NUMERATOR	*Auguſt.*	Ratiocinator. *Cic.*
NUNCIATOR	*Arnob. Vulpian.*	Nuncius.
NUNQUÆ	*fœm.*	Nunqua.
NUSPIAM		Nuſquam.

Teſtimonium Gellii pro voce Nuſpiam *incertum eſt.*

O

Voces vitandæ. — *Voces latinæ.*

OBBLATTERO, AS - - - - Blattero.

OBDUREO - - - - Durus fio, Obdureſco.

OBJECTUM, TI - - - - Scopus, pi.

Abſolutè enim ſumpta hæc vox ſignificat Objectum, Crimen, *& ferè ſemper uſurpatur in numero multitudinis*: Objecta, orum.

OBLATIO, ONIS - *Auſon.* - Actus offerendi, Donum, Munus.

OBLITERATOR - *Tertull.* - Everſor, qui rem aliquam Obliterat.

OBSEQUENTER - *Apulejus* - Obedienter. *Plinius ſcripſit*: Obſequentiſſimè.

OBSERVARE LEGES, *cum pro* Legibus Obtemperare.

Noltenius Locutionem hanc inter vitandas poſuit. En ejus verba: Obſervare leges, non eſt omnino illud ipſum, quod obtemperare, parere, aut ſtare legibus; ſed animadvertere, notare, cuſtodire, ac velut in oculis habere.

Facciolatus verò hæc habet: Obſervare leges, *h. e.*, cuſtodire (*oſſervare le leggi*). *Cic.* pro domo ſua: ſic obſervare fœdus ictum. *Sil. lib.* 17.

OBSTACULUM - - - Impedimentum.

Lectio Plauti incerta planè eſt.

OBSTIPO, PAS - - - - Obturo, ras.

OBSTUPEO - - - - - Obſtupeſco.

OB-

O

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
OBTENEBRO, AS	*Lactant.*	Obſcuro, ras.
OBTRECTOR, ARIS		Obtrecto, as.
OCCIPUT	*Auſon.*	Occipitium.
OCTENNIS	*Ammian.*	Octo annorum.
OCTIDUANUS		Octo dierum.
OCTIDUUM		Spatium octo dierum.
OCULARIS	*Vegetius*	Ad oculos pertinens.
ODIBILIS	*Lamprid.*	Odioſus, odio dignus.
OECONOMUS		Diſpenſator. *Cic.*
OECUMENICUS		Univerſalis.
OFFENSOR		Violator.

OFFICINA, Æ - *cùm pro loco, ubi aliquid non fit, ſed venditur.*

Officina *enim latinè ea dicitur, in quâ opus fit;* Taberna, *ubi illud venale proſtat. Suetonius ſemel uſurpavit pro* Tabernâ Officinam.

OMISSIO, NIS		Prætermiſſio. *Cic.*
OMNICOLOR		Omnis coloris.
OMNIMODE'		Omnimodis.

Lectio Lucretii dubia eſt.

OMNIPOTENTIA. *Macrob.* Potentia rerum omnium.

OPEM DARE ALICUI, *latini ferè ſemper* - Opem ferre alicui.

O

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
OPERATOR, RIS.	*Jul. Firmic.*	Effector, Molitor. *Cic.*
OPERATRIX	-- *Tertull.* -	Effetrix. *Cic.*
OPERULA, LÆ	- *Arnob. Apul.* -	Opella, læ.
OPINANTER	- - - -	Opinatò. *Cic.*
OPITULATIO	- *Vulpianus* -	Auxilium, ii.
ORATOR	- *cum pro Deprecatore, qui aliquid petat. Oratores enim latinis erant, qui cauſas agebant, aut legati munere fungebantur.*	
ORETENUS	- *cum pro*	Memoriter, Verbis, In Sermone.
	Oretenus *enim apud Tacitum, aliosque, ſignificat* uſque ad os. -	
ORIENTALIS	- *Juſtin. Pallad.*	Ad Orientem pertinens.
ORIFICIUM, CII	- - - -	Os, oris.
ORPHANUS	- - - -	Orbus Patre.
OSCITABUNDUS.	*Sidon. In Titulo Gellii* -	Oſcitans.
OSCITANTIA, Æ	- - - -	Oſcitatio, onis.

PA-

P

Voces vitandæ. *Voces latinæ,*

PACIFICE' - - - Placatè, Tranquillè.

PALMULA - *cum pro* Parvâ manu *Apulejus uſurpavit.*

Palmula *apud Virgilium ſignificat extremam remi partem, & apud Varronem* Fructum Palmæ.

PALPABILIS - - - - Tactilis. *Lucret.*

PANNULUS, LI - *Apulejus* - Panniculus. *Celſus.*

PARAGRAPHON, & PARAGRAPHUS - - Pars Quæſtionis.

PARALOGISMUS - - Captioſa ratiocinatio.

PARAPHRASIS - - Amplior Interpretatio.

PARITAS - *Arnobius* - Comparatio, æqualitas.

PARTIALIS - - - - Partem continens.

PARTICULARIS - *Apulejus* - Singularis, Præcipuus.

PARTITIM - - - - - Partitè. *Cic.*

PASSIBILIS - *Arnobius* - Patibilis.

PASSIO, NIS - *Corn. Gallus, Prudent.* - Perpeſſio.

PAUCUS, A, UM - *in numero ſingulari non invenitur niſi apud Hyginum* Pauculus *vox barbara.*

PECUS, CUDIS - *fœmin. generis in nominativo, & vocativo caſu vitandum eſt.*

PELLICEUS - - - - - Pellitus.

PENETRATIO - *Apulejus* - Actus penetrandi.

Inſinuationem *dicerem, quæ vox eſt Ciceronis, ſed apud illum eſt figura Rhetorica.*

PENITE' - - - - - Penitus.

Dubia eſt Lectio Catulli.

PENITISSIME' - *Sidonius* - Penitus omnino.

PERALBUS - *Apulejus* - Valdè albus.

PERASTUTUS - - - Valdè aſtutus.

PERBLANDE' - *Macrob.* - Maximè blandè.

PERCOPIOSE' - *Sidon.* - Copioſiſſimè, Pleniſſimè.

PERCULSIO, NIS - - - Percuſſio.

PERCUPIDE' - - - - Avidiſſimè.

PERDULCIS - - - - Perquam dulcis

legitur in quâdam Inſcriptione apud Reineſium.

PEREGREGIUS - - Optimus, Perquam egregius.

PERFOCO, AS - - - - Præfoco, as.

affertur pro hâc voce teſtimonium ex lege quartâ Paulli, ſed dubium eſt.

PERHAURIO - *Tertull. Apulejus* - Exhaurio.

PERHORREO - - - Perhorreſco.

PERINDIGNUS - *Sidonius* - Perquam indignus.

PERIPHERIA - - - Circumferentia.

PERJURATIO - - - - Perjurium.

Barbara eſt etiam vox Pejeratio.

PER-

Voces vitandæ. . *Voces latinæ.*

PERLECTIO - - - - - Diligens Lectio.
PERMIXTIM - *Prudentius* - Permixtè. *Cic.*
PEROPTO - - - - - Percupio. *Terent.*

Memini me legere in quodam vocum latinarum Indice hanc vocem, tanquam ex Cornel. Nepote depromptam; quam tamen in Nepote minimè inveni; & fortaſſe Auctorem Indicis decepit vox Præoptare, *quâ Nepos utitur in vitâ Attici.*

PERPENDICULARIS - Quod eſt ad perpendiculum.
PERPETRATIO - *Tertull.* - Patratio. *Vellejus.*
PERPLEXITAS - *Ammian.* - Ambiguitas.
PERPLURES - - - - Complurimi.

Dubia eſt Lectio Plinii.

PERTINET AD ME - *cum dicitur in eâ ſignificatione, ut poſſeſſionem ſignificet; Noltenius enim affirmat dici minùs latinè. Facciolatus tamen aſſerit verbum* Pertinere *ſignificare etiam Dominio cujuſpiam ſubjectum eſſe, & affert teſtimonium ex Q. Curt. lib.* 10. *cap.* 7. Affectaverant nihil ad ipſos pertinens regnum.

PER TRANSENNAM - *cum pro* In Tranſcurſu, obiter, prætereundo.

Tranſenna *enim apud Latinos ſignificat* Retia, Funem, Cancellos; *& quamquam affertur teſtimonium ex Cicerone; illud tamen vehementer dubium eſt.*

PER-

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

PERSECUTOR - *Capitolin.* - Inſectator.
PERSPICACIA, & PERSPICACITAS - Acumen.
Lectiones Ciceronis, in quibus nonnulli haſce voces legunt, dubiæ ſunt.
PERSPICACISSIMÈ - - Acutiſſimè.
PERSPICACISSIMUS - - Valdè Perſpicax.
PERSPICACITER - - - - Acutè.
PERSPICILLUM - - Specula, *aut* Vitrum, *quod ad viſum acutiorem reddendum oculis adhibentus Ital.* Occhiale.
PERSUASOR - - - - - Inſuaſor.
PERTIMEO - - - - - Pertimeſco.
PERTIMIDUS - - - Perquam timidus.
PERTINGO, GIS - - *cum pro* Pertinet, ebat.
Vox Pertingo *eſt Plinii, & ſignificat* pervenire. *Hinc non ſatis latinè diceres*, hoc nihil ad me pertingit; *dicendum cum Cicerone*: Pertinet.
PERTURBATOR - - - Turbator. *Livius.*
PERTURBIDUS - *Vopiſcus* - Turbidiſſimus.
PERVASIO - - - - - Invaſio.
PERVENUSTUS - *Sidonius* - Venuſtiſſimus.
PERVICACITAS - - - - Pervicacia.
PERVOLO, PERVIS, PERVELLES, *& reliqua hujus*

P

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

jus verbi tempora in uſu non ſunt, præter hæc tria: Pervelim, Pervellem, Pervelle. *In teſtimonio ex Plauto, ubi legunt nonnulli* Pervolunt, *alii rectiùs legunt*, Quod volunt.

PERURBANE' - *Sidonius* - Valdè urbanè.

PERVULGATE' - *Gellius* - Uſita to more

PETITIUNCULA - - - Brevis Petitio.

PETO, TIS - *cum duobus accuſativis non invenitur*.

PHÆNOMENA, ORUM - *Lactantius* - Apparentiæ, rerum ſpecies.

PHALERO, AS - - - Phaleris ornare.

PHARMACUM, I - *Gellius, Cajus* - Medicamentum.

PHILOSOPHICE' - *Lactant.* - Sapienter, more Philoſophi.

PHRASIS, SIS - *cum pro* Brevi locutione.

Hæc vox in uſu eſt apud Quintilianum, qui eam uſurpat pro ſtilo, & elocutione, atque ornatu Orationis.

PICTORIUS, A, UM - - *vox eſt Tertulliani*; *Hinc non ſatis latinè dicunt nonnulli*, Pictoria ars: *dicendum* Pictura, æ, Ars pingendi.

PIGMENTATUS - *Tertull.* - Pigmentis Ornatus.

PIGREDO, DINIS - - (Pigritia, æ;

PIGRITIES, EI - - - (Deſidia, æ;

PIGRITUDO, NIS - - (Inertia.

PI-

PILEUM IMPONERE CAPITI - *cum pro* Caput operire.

Pileus *enim apud Romanos erat libertatis ſignum*: *&* imponere alicui Pileum *erat* aliquem ad libertatem vocare.

PINGUEDO, DINIS - *Dubia Plin. Lectio*: Pinguitudo.

PISCATIO - *Vulpianus* - Piſcatus, tus.

PNEUMA, TIS - - - Spiritus.

POLARIS, RE - - Ad Polum pertinens.

POLEMICUS, A, UM - - Contentioſus.

POLITICE' - - Urbanè, *vel* Artificiosè.

POLITULE' - - - - Politè.

POMPOSE' - *Sidonius* - Magnificè.

POMPOSUS - *Sidonius* - Superbus, Magnificus.

PORUS, RI - - *cum pro* Meatus, tus.

Dubia eſt Lectio Plinii, quæ ſolet afferri pro hâc voce in hâc ſignificatione acceptâ; apud illum enim Porus, ri *eſt genus lapidis.*

POROSUS, A, UM - - - Spongioſus. *Plin.*

PORRECTE' - *Ammian.* - Extensè.

PORTIUNCULA, LÆ - *Vulpian.* - Particula, læ.

POSTULATOR - - - Petitor.

Pro hâc voce affertur teſtimonium Svetonii; quod tamen dubium eſt.

P

Voces vitandæ. *Voces latinæ*.

POTABILIS - *Auſonius* - Liquidus.

POTATOR - - *cum pro* Putatore vitium.

Eum enim dumtaxat ſignificat, qui potationibus indulgeat.

PRÆCISE' - *cum pro* totidem verbis, unicè, tantùm: *multis inter Grammaticos ſuſpectum eſt. Verum, etſi* præcisè *dicere latinis idem ſit, ac* præcidere verba *quoddammodò* & amputare, *aliquando tamen aliud etiam videtur ſignificare: ut in Ep. Cic. ad Attic. lib. 8. cap. 4.* Nunquam reo cuiquam tam humili, tam ſordido, tam nocenti, tam alieno, tam præcisè negavi, quam hic mihi. *Quem locum Facciolatus ita intelligit, ut* Præcisè *ſignificet* durè: *Quidni, ajo ego, illud* præcisè negavi, *ſignificet*: Negavi verbis breviſſimis, ſine ullâ verborum circuitione; *quæ explicatio illis favet, quibus imprudentibus hæc, aut his ſimilia fortaſſe exciderint*: Hæc præcisè dixit; Hæc præcisè fecit. *Quæ Scioppio, Cellario, & Noltenio barbara videntur*.

PRÆCISIO - *cum pro* Parſimonia.

Apud Vitruvium ſignificat actum præcidendi.

PRÆCISUS, A, UM - - *cum pro* Merus.

ut, E. g. hæc ſunt præciſa Ciceronis verba; *locutio barbara eſt*.

PRÆCOGNOSCO - - - Ante cognoſco.

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

PRÆDICATUM, & PRÆDICAMENTUM *voces ſunt a loquis hominibus barbaris temporibus inventæ ad explicandum appoſitum alicujus rei, aut proprietatem.*

PRÆDOCEO, ES - *Prudentius* - Ante doceo.

PRÆEMINENTIA - *Claud. Mamert.* - Eminentia.

PRÆFATIUNCULA, LÆ - Brevis Præfatio.

PRÆJUDICIUM - *cum pro* Damno, *vel* Jactura. *Vulpianus dixit: Neminem inveni, qui vocem hanc pro* Opinione præjudicata *uſurpet*. Præjudicium *apud Latinos id ſignificat, quod ante judicium ſtatutum ſit; & aliquando rem aliquam, ex quâ de re aliquâ judicium ferri poſſit*.

PRÆMIATOR. - *cum pro eo, qui præmium alicui impertiatur*.

Præmiator *vox eſt a Nævio uſurpata, apud quem* Prædonem *ſignificat*.

PRÆMITTO - *cum pro* Ante dico, prædico.

Significat enim tantum aliquid ante mittere, *ut* Præmittere milites, ſervos &c.

PRÆPROPERO - - - Adpropero.

PRÆSENTATIO - - Propoſitio.

PRÆSERVO, AS - - - - Servo, as.

PRÆSIDENS - *Tertullian.* - Præſes, ſidis.

PRÆ-

P

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

PRÆSUL, LIS - *Capitolin.* - Præſes ſacrorum.
Hæc vox legitur etiam in aliquibus Ciceronis editionibus, ſed Lectio dubia eſt.

PRÆSUMO, IS - *cum pro ſibi* aſſumere, *vel* audere. Præſumo *enim ſignificat* ante ſumere; *Plin.* Præſumere Farinam: *Virg.* Spe præſumite bellum.

PRÆSUMPTIO - *cum pro* Audaciâ, *&* Confidentiâ. *Significat enim* Anticipationem *apud Plinium. Apud Quintil.* Figuram Rhetoricam. *Apud Cic.* Primam Syllogiſmi Propoſitionem.

PRÆSUPPONO - - - Ante ſuppono, *vel* Pro certo ſtatuo.

PRÆTERITIO - *Codex* - Prætermiſſio. *Cic.*

PRÆTERNATURALIS - - Præter naturam.

PRANDIOLUM - - - - Parvum Prandium. - - Menſula, læ. *Plaut.*

PRAXIS, XIS - - - Uſus, Conſuetudo.

PRECABUNDUS - *Pacatus* - Supplex.

PRESSIM - - - - - Preſsè.

PRIMAS, TIS - *Apulejus* - Primarius, Princeps.

PRIVATE - - - - Privatim.
Lectio Ciceronis pro hâc voce dubia eſt.

PRODITRIX - - *Lactant.* - - Quæ prodit.

PROFANATIO - *Dubia Plinii Lectio* - Violatio.

P

Voces vitandæ.	*Voces latinæ.*
PROFANATOR - - - - - -	Violator.
PROFANE' - - - -	Minimè religioſè, impiè.
PROFICUUS - - - - - -	Utilis.
PROFUNDITAS - *Macrob. Vopiſcus* -	Altitudo, Profundum.
PROFUSOR - *Tertull.* -	Prodigus, Nepos.
PROGYMNASMA - -	Præexercitamentum

Priſcianus dixit; Proluſio *latini*.

PROJECTE' - *Tertullian.* -	Abjectè. *Cic.*

PROLIXE' - *cum pro* longo temporis intervallo.

Hinc non ſatis latinè dicunt nonnulli. Prolixè dicere, Prolixè vivere. *Hoc eſt*, ad longum tempus. Prolixè *enim ſignificat* liberaliter, lautè, largè,

PROLIXITAS - - - -	Longitudo.
PROLIXIUS - - - *cum pro*	Longiùs.

Prolixius *vox eſt apud Svetonium uſitata*; *& ſignificat* cumulatius, uberius.

PROLIXUS, A, UM - *cum pro*	Longo.

Significat enim aliquid Longum, *&* Latum, Copioſum, Abundans, *&* Liberale. *Hinc* Prolixus capillus. *Terent.* Prolixa barba. *Virg.* Facere animo prolixo. *Cic.* Natura prolixa. *Cic.*

PROMANO, AS - - - - -	Permano, as.

Uſus ſum olim hâc voce in Præfatione, *quam ſcripſi*

ante

Voces vitandæ.		*Voces latinæ:*

ante Librum operâ meâ editum, cujus titulus eſt: Orationes quinque ſelectæ. *Verùm gratiam habeo maximam V. Cl.* Hieronymo Lagomarſino, *qui me humaniter per Epiſtolam admonuit, vocem hanc ſuſpectam eſſe, ac vehementer dubitandum de teſtimonio Senecæ, quod pro illâ nonnulli afferunt.*

PROMISCEO	- *Macrob.* -	Permiſceo.
PROMPTIM	- *Tertullianus* -	Alacriter.
PROMPTITUDO	- - - - - -	Alacritas.
PROMULGATOR LEGIS	- -	Lator legis.
PRONE'	- *Ammianus* -	Inclinatè.
PROREX	- - - -	Vices Regis gerens.
PROTECTOR	- *Tertull.* -	Patronus, Defenſor.
PROTERVIA	- *Auſon.* -	Protervitas. *Cic.*
PROTOTYPUS	- -	Archetypus, Exemplar.
PUDIBUNDE'	- - - -	Verecundè.
PURGAMENTUM	- *cùm pro*	Purgatione.

Significat enim Sordes, *uti apud Livium:* Receptaculum omnium purgamentorum Urbis.

PURGATE'	- *Nonius* -	Purè, Emendatè.
PURITAS SERMONIS	-	Proprietas Sermonis.

Puritas *vocabulum eſt, quo primus* Palladius *uſus eſt; Idque* Noltenius *ipſe confirmat; Licet in Inſcriptione Indicis ſui illud uſurpet.*

PUTIDIUSCULUS	- - -	Putidulus.

Dubia eſt Lectio Ciceronis.

QUA-

Q

Voces vitandæ. — *Voces latinæ.*

QUADRANGULUM - - - Quadratum.

Plinius nominat Figuram Quadrangulam.

QUADRIENNIS - - Annorum quatuor.

Dubia eſt Lectio L. Flori.

QUADRIFORMIS - Quatuor habens formas.

QUADRIMEMBRIS - Quatuor habens membra.

QUÆSITIO, NIS - - - - Inquiſitio.

Dubia eſt Lectio Plauti.

QUANDOQUE - - *cum pro* Interdum.

Etſi hoc vocabulum minimè pro ſuſpecto habendum cenſeo, tamen non omittendum illud exiſtimavi propter lites Grammaticorum. Andreas Borrichius aliique affirmant uſurpari poſſe quandoque pro interdum. *Noltenius, aliique optimæ notæ id negant, & tritum illud Horatii de arte Poëtica v. 359.*

Indignor Quandoque bonus dormitat Homerus.

Ita explicant, ut ſenſus ſit: Indignor quandocunque bonus dormitat Homerus.

Certè Facciolatus affert exemplum Senecæ lib. 1. quæſt. Nat. cap. 1. Quandoque igitur fiunt Trabes, quandoque Clypei. *Quo loco, cur non ſignificet interdum, non video.*

QUANTOCIUS - *Sulpit. Sever.* - Quamprimum.

QUOTUPLEX - - - - - Quotus.

RA.

R

Voces vitandæ. — *Voces latinæ.*

RANULA, LÆ - - - Parva Rana.

RAUCITAS, NIS - - - Ravis. *Plaut.* Raucedo, nis. *Plinius.*

REACTIO - - - - - Actio reciproca.

REAGO - - - - - Viciſſim ago.

RECLINIS - - - - Reclivis.

RECTANGULUS - - Angulos habens rectos.

REDARGUTIO - - - - Refutatio.

REDARGUTOR - - - - Refutator.

REDDERE ALIQUEM CERTIOREM - Facere aliquem certiorem.

REDDITIO - - Reſtitutio, actus reddendi.

REDDITOR, ORIS - - - Reſtitutor.

REFARCIO, CIS - - - Refercio.

REFLEXE' - - - - - Obliquè.

REFLEXIM - *Apulejus* - Non directè.

REFLEXIO, NIS - *Apulejus* - Converſio.

REFORMATIO, NIS - *Apulejus* - Inſtauratio.

REFLOREO - - - Refloreſco.

REFLUXUS, US - - - Refluus motus, Regreſſus, us.

Hinc barbara locutio eſt Refluxus Maris, *pro quâ Plinius dixit* Mare refluum.

RE-

R

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
REFRIGEO	- - - - -	Refrigeſco.
REFRIGERIUM	- - - -	Refectio.
REFULGESCO	- - - -	Refulgeo.
REGRESSIO, NIS	- - - -	Regreſſus, us.
REITERO, AS	- *Apulejus* -	Repeto.
REMINISCENTIA	- *Tertull.* -	Memoria, Recordatio.
REMOTISSIME'	- - - -	Longiſſimè.
REMUNERATOR	- *Tertull.* -	Qui remuneratur.
RENITEO, ES	- - - -	Renideo, es.
Dubia eſt Lectio Plinii.		
REPARATIO, NIS	- - -	Inſtauratio.
REPENSUS	*cum pro* -	Remuneratus.
Latinè enim id tantum ſignificat, quod iterum eſt emptum.		
REPENTINE'	- *Lactantius* -	Repentinò.
REPREHENSIBILIS	- - -	Accuſabilis.
REPROBATIO	- *Tertull.* -	Rejectio.
REPROBUS	- - - - -	Improbus.
REPULSIO, NIS	- Rejectio, Repulſus, Repulſa, æ, *& hoc poſtremum uſurpandum, ubi agatur de repulsâ a Magiſtratu aliquo, vel ab honore.*	
RESECATUS, A, UM	- -	Reſectus.
RESTAURATIO	- *Julianus* -	Inſtauratio.

Voces vitandæ. *Voces latinæ*.

RESTAURATOR - - Inſtaurator, Reſtitutor, Reformator.

Hæc vox Reſtaurator *legitur in quâdam Inſcriptione apud Spor.*

RESTRICTIM - *Afranius dixit apud Nonium*, *elegantius* Reſtrictè *cum Cicerone*.

RESURRECTIO - *Tertull.* - Reditus in Vitam.

RETICESCO - - - - - - Reticeo.

RETIOLUM - *Apulejus* - Reticulum.

RETRACTO - - - *cum pro* Recanto. Palinodiam Cano, dictum, aut factum revoco.

Nonnullis ſuſpectum eſt ; verum hâc voce uſus eſt in hâc ſignificatione Trajanus Imp. in quâdam Epiſtolâ ad Plinium.

RETRIBUTIO, NIS - *Sidon. Lactant.* - Merces.

REVELO, LAS - *Tertullian.* - Detego. *Ovidius ſcripſit* Revelatus.

REVERTO, TIS - *non eſt in uſu, niſi in præter. Tempore ; in aliis dicendum* Revertor, Redeo.

REVOCARE IN MEMORIAM - - - - *Locutio eſt nonnullis ſuſpecta. Aptius videtur*, Redigere in memoriam.

REVOLUTIO - - - - Converſio. *Hinc malè ſcribunt, qui* Converſiones orbium Cœleſtium Revolutiones Aſtrorum *nominant*.

R

Voces vitandæ. — *Voces latinæ.*

RIGIDE' - - - *cum pro* Preſsè, ſtrictè.

Significat enim Horridè, Aſperè.

RIGOROSE' - - - - Strictè, Severè.

ROBUSTE' - - - - - Nervosè.

ROGATUS, TUS - *Latina vox eſt dumtaxat in caſu Ablat.*, ut Rogatu tuo *&c.*

ROGO EX TE - - - - Rogo te, a te.

RUDITAS - *Apulejus* - Aſperitas, Imperitia.

RUMOR - - - - *cum pro* Fragore.

Significat enim Sermonem, Famam, Plauſum.

Digitized by Google

S

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
SACRILEGE'	*Tertull.*	Impiè.
SAEPE SAEPIUS	-	Perſæpè, Sæpiſſimè.
SAEVITAS, TIS	*Prudent.*	Sævitia.
SAEVITIES, EI	*Apulejus*	Immanitas, Sævitia.
SALICETUM	-	Saliɛtum.
SALSEDO, NIS	-	Salſitudo.
SALTATIUNCULA	*Vopiſcus*	Parva ſaltatio.
SAPIDE'	*Apulejus*	Salsè, cum ſapore aliquo.
SAPIDUS	*Apulejus*	Gratum habens ſaporem.
SATELLITIUM, II	-	Turba ſatellitum.
SATIABILIS	-	(Qui ſaturari
SATURABILIS	-	(poteſt.
SATYRICE'	-	More Satyrorum.
SCALA, LÆ	*Cajus*	Scalæ, arum.
SCAMNULUM	*Diomedes*	Parvum ſcamnum.
SCANDALUM, LI	-	Offendiculum.
SCANDERE VERSUS	-	Metiri verſus.
SCELESTISSIME'	-	Sceleratiſſimè.
SCHISMA, TIS	*Tertull.*	Seceſſio, Sciſſura.
SCHISMATICUS	-	Diviſus, Diſſentiens.
SCIENTER FECIT	-	Prudens, & ſciens fecit.

Vocabulum ſcienter *invenitur apud Plinium in hâc ſignificatione, ut reſpondeat Ital.* a poſta.

SCISSIO, NIS - *Macrobius* - Hiatus, Sciſſura.
SCITATOR, ORIS. *Ammian.* - Percontator, Petitor.
SCOMMA, TIS - - - Cavillum, li.
SCRINIOLUM - - - Parvum Scrinium.
- - - - - Arcula, læ. *Cic.*

SCRIPTIUNCULA - - - Parva Scriptio.
SCRUTINIUM, II - *Apulejus* - Inveſtigatio.
SECRETE - *Tertullianus* - - Olam.
SECRETIM - *Ammianus* - - Secretò.
SECTATIO - - - Affectatio.
SECUNDO) - - - - - *cum pro* Iterum.
) - - *La ſeconda volta*
Apud Latinos Secundò *reſpondet ferè ſemper particulæ*: Primùm.

SECUNDUM QUID - - Quâdam ex parte.
SEDATOR - *Arnobius* - Conciliator pacis,
- - - Pacificator.

SEDUCO, CIS - *cum pro* Decipio, in errorem Induco.
Seduco *enim ſignificat* ſeorſum ducere.
SEJUNCTE, & SEJUNCTIM - - Separatim.
SEMINEX - *nunquam uſurpatur in recto caſu*
Semimortuus.
SEMOTE - *Plin. Valerianus* - Separatim.
Semotis Arbitris.

S.

Voces vitandæ. — *Voces latinæ.*

ENIOR FIO . . . . . Ætate procedo.

SENSATIO, NIS . . . . . . Senſus, us.

Senſifer motus *apud Lucretium* .

EORSIM . . . . Seorſum.

EPARATE' . . . Separatim.

ERULA, LÆ . . . . Parva Sera.

Hæc vox tribuitur cuidam Hygino, qui a nonnullis inter auctores ætatis Aureæ numeratur; verum hic Auctor ad æneam ætatem eſt rejiciendus.

IGNACULUM, LI - *Tertullian.* - Signum.

IGNANTER - - *Auſonius* - - De Induſtriâ.

A. Gellius dixit Signatè, *ſed rectiùs dicitur*, Expreſsè, data operâ.

LENTER *Juvencus* - Tacitè.

MULANTER - *Apulejus* - Simulatè.

NGULARITAS - *Tertull.* - Ratio peculiaris.

NUAMEN - *Prudentius* - Curvatio.

NUATIO - - - - Plicatura. *Plin.*

LÆCUM, I - *Gellius* - Vitium Grammaticale, *quod Quintilianus* Solæciſmum *appellavit*.

LEMNITAS - *Gellius* - Solemne Feſtum, Celebritas.

LIDE' - - *cum pro* Firmè *A. Gellius dixit; ſed Latinis idem eſt ac* Omnino; Integrè. *Hinc Plautus*: Solidè ſcio.

SO-

S

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
SOLITARIE'		Remotis arbitris.
SOLITARIO'		Sine Socio.
SOLUBILIS	*Prudent. Ammian.*	Explicabilis.
SOLUTOR	*Tertullianus*	Qui pretium perſolvit.
SOMNOLENTIA	*Sidonius*	Sopor, Veternus.
SONORE'	*Gellius*	Cum ſonitu.
SPATIOLUM	*Palladius*	Parvum ſpatium.
SPECIATIM		Particulatim, *vel* Separatim.

Dubia eſt Lectio Ciceronis pro hâc voce Speciatim.

SPINULA, LÆ	*Arnobius*	Parva Spina.
SPIRITUALIS		Ad Spiritum pertinens.

Solinus in hâc ſignificatione dixit Spiritalis; *Quæ vox etiam in uſu eſt apud Vitruvium, qui machinam, quæ Spiritu impulſa ſonum edebat,* Spiritalem *nominavit*.

SPONTANEE'		Ultrò, Sponte.
STAMNUM, NI		Stannum, ni.
STATUTUM, TI		Lex, Decretum.
STEMMA, TIS	*cum pro*	Gentilitiis Inſignibus.

Significat enim latinè aut Coronam, aut Seriem Majorum.

STERNUTATIO	*Apulejus*	Sternutamentum.
STRATAGEMA, TIS		Strategema. *Cic.*

STRE-

S

Voces vitandæ. | *Voces latinæ.*

STREPERUS, A, RUM - - Stridulus.

STROFA, Æ - *cum pro certo verſiculorum numero, & ordine.*
Significat enim apud Latinos Verſutiam, Cunctationem, *atque etiam* Vincula, *quibus remi ad ſcalmos alligantur.*

STROPHIUM, II - *cum pro* Lintheolo.
Significat enim Coronam, aut Faſciam.

STUDIO - - *cum pro* Deditâ operâ, de induſtriâ.
Facciolatus hanc vocem inter Latinas collocat: Nam, Studio, *inquit*, in ſexto caſu ſignificat de induſtriâ, datâ operâ (a poſta) Cic. pro Sex. Roſcio: ut omnes intelligant me non ſtudio accuſare, ſed officio defendere. *Hic tamen locus Ciceronis non videtur ſatis ad rem idoneus: Verba enim illa* ſtudio accuſare *ita poſſunt, imo debent intelligi, ut ſenſus ſit*, cupidè accuſare, cupiditate aliquâ me ad id impellente.

STUPENDUS - - - - Admirabilis.

STUPOR - - - *cum pro* Admiratione.
Stupor *enim Latinis eſt alienatio quædam mentis, quæ hebetes reddit ſenſus.*

SUBALTERNUS - - - - Secundus.

SUBDITI ALICUJUS - - Subditi alicui.

SUBLUCIDUS - *Apulejus* - Sublustris.

SUBODOROR, ARIS - *Ammianus* - Odoror.

SUB-

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

SUBRUSTICE' - *Gellius* - Aliquantulum ruſticè, modo ſubruſtico.

SUCCESSIVE' - - - Sine intervallo, *vel* progreſſu temporis.

SUCCINCTE' - *Ammianus* - Paucis, *vel*

SUCCINCTIM - *Claud. Mamert.* - Breviter.

SUDARIOLUM - *Apulejus* - Lintheolum.

SUFFICIENTER - *Vulpianus*, *Palladius* - Satis.

SUINUS, A, UM - - - Suillus, a, um. *Varronis Lectio dubia eſt.*

SUMMITAS - *Palladius*, *Macrobius* - Vertex.

SUPERABUNDO, DAS - - Redundo, das. *Uſi ſunt hac voce Vulpianus, & Macrobius.*

SUPERFLUE' - *Martian. Capell.* - Abundè, *vel* Inaniter.

SUPERSCRIPTIO - - - Inſcriptio.

SUPERVACANEE' - - - Non neceſſariò.

SUPPLICATOR - *Prudentius* - Petitor.

SUPPLICANTER - *Sedulius* - Suppliciter.

SUPPONO - *cum pro* Pono, id mihi concedi volo. *Significat enim* ſubmittere, ſubſtituere, ſubjicere.

SUPPUDENS - - - Pudens. Suppudet, ebat *eſt in uſu*, *verum hujus verbi participium in* ens *nunquam legi.*

SUP-

S

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
SUPPUTATOR	*Firmicus*	Ratiocinator.
SUPREME'	*Priſcianus*	Noviſſimè.
SUSCITATOR	*Tertullianus*	Excitator.
SUSURRATIO		Suſurrus, ri.
SYLLABUS, BI		Index.
SYNODUS, DI		Conventus, tus.
SYNONYMUS		Ejuſdem nominis, *vel* Significationis.
Vox Agnomen *aliquando idem ſignificare poterit.*		
SYNOPSIS		Compendium.
Lectio Vulpiani dubia eſt.		
SYNTAXIS		Ordo, Compoſitio.
Cicero hanc vocem uſurpat, ſed nunquam non Græcis Litteris.		
SYSTEMA, TIS		Conſtructio.

Digitized by Google

T

Voces vitandæ. — *Voces latinæ.*

TABEFACIO - - - - - Corrumpo.

TABEFIO - - - - - - Tabeo.

TAEDIOSE' - - *Apulejus* - - Moleſtè.

TANGIBILIS : *Lactantius* - Tactilis, Tractabilis.

TELESCOPIUM - - - - - Tubus ſpeculatorius, habens vitra intus ad conſpiciendum diſpoſita.

TEMERARIO' - - - - - - Temerè.

TEMERARIE' - - *Tertullianus* - - Temerè.

TEMNO, NIS - *Vox dubia eſt apud Oratores, Poëtis relinquenda*: Contemno.

TENACISSIME' - *Apulejus* - Perquam tenaciter.

TENACIUS - *Macrobius* - Magis tenaciter.

TEPIDITAS - - - - - Tepor, oris.

TERCENTI - - - - - Trecenti. *Lectiones, quæ pro hâc voce ſolent afferri, dubiæ ſunt. Martialis dixit* Tercenteni.

TERMINUS - - - *cum pro* Vocabulo. *Latinis enim eſt aut Limes, aut Finis, aut Deus Terminus.*

TERREFACIO - Terrorem affero, Incutio, Terrifico. *Virg. & Lucr.*

TERRIBILITER - *Arnobius* - Horrendè.

TERRICULAMENTUM - - Terriculum. *Vox eſt Apuleji, & Sidonii.*

T

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
TERRIGENUS	- *Tertullianus* -	Terrigena.
TEXTUS, TUS	- *Ammianus* -	*pro* verbis alicujus auctoris.

Significat enim latinè Texturam, aut opus texendo perfectum.

THRENUS, NI	- - - - - -	Lamentatio.
TINCTOR, ORIS	- - - -	Infector. *Cic.* Tingens. *Plin.*
TITILLAMENTUM	- *Fulgentius* -	Titillatio.
TONDO, DIS	- - - -	Tondeo, des.
TOPARCHA, Æ	- *Spartianus* -	Regionis Præfectus.
TOPOGRAPHIA	- - -	Loci Deſcriptio.
TORNATILIS	- - - -	Tornatus, *vel* Quod Torno poliri poteſt.
TORNATOR	- *Firmicus* -	Artifex, qui tornat.

Vox Tornitor *barbara eſt.*

TORTUOSE	- *Tertullianus* -	Tortè. *Lucr.*
TOTALITER	- *Lactantius* -	Omnino.
TRADO, DIS	- - *cum pro*	Prodo, dis.

Significat enim dare, dedere, narrare *&c. nunquam* Prodere.

TRADUCERE	- - *cum pro*	Vertere Latinè.

Licet enim alia multa apud Latinos veteres ſignificet, in hâc tamen notione nunquam apud eos in-

venitur. Idem etiam dicendum de voce Traductio, *cum uſurpatur pro actione, quâ latinè aliquid vertimus.*

TRANSFORMATIO - - Transfiguratio.

Dubia Senecæ Lectio; apud Ovidium Metamorphoſis.

TRANSGREDIOR - - - - - *cum pro* Violo.

Significat enim tranſire; ſuperare.

TRANSGRESSIO - - *cum pro* Violatione.

Significat enim Tranſitum, *& apud Rhetores eſt* Tropus *hujus nominis*.

TRANSGRESSOR - - - Violator.

TRANSLATE - - - Per Tranſlationem.

TRANSMIGRATIO - - - - Tranſgreſſio.

TRANSPOSITIO - - - - Translatio.

TRANSVERSUM - - - Tranſversè.

TRANSVERSIM - - - *Tertullianus dixit; & Plinii Lectio dubia eſt.*

TRANSVERTO - In obliquum verto, *vel* perverto.

Hâc voce uſi ſunt Firmicus, & Arnobius.

TRIBULATIO - - - Anguſtia, Ægritudo.

Uſi ſunt hâc voce Tertullianus, & Julius Firmicus.

TRIDUANUS - *Apulejus* - Trium dierum.

TRIUMPHATOR - *Apulejus* - Qui Triumphum agit.

Sveto-

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*

Suetonius, & Vell. Paterculus uſi ſunt locutione, Triumphalis Vir.

TROPHÆUM, I	- - -	Tropæum, i.
TUGURIOLUM	- *Apulejus* -	Parvum Tugurium.
TUMIDE'	- - - - -	Superbè.

Lectiones Plauti, & Senecæ, quæ ſolent afferri, dubiæ ſunt.

TUMULTUARIE'	- *Ammianus* -	Tumultuosè;
TUMULTUARIO'	- - -	(*vel*
TUMULTUATIM	- *Sidonius*	(Feſtinanter
TUNC TEMPORIS	- -	Per illa tempora.

Hâc locutione uſus eſt Juſtinus.

TURBIDULUS	- *Prudentius* -	Aliquantulum turbidus.
TUTATOR	- *Apulejus* -	Tutor, *vel* Defenſor, Propugnator.
TYPOGRAPHIA	- - -	Officina Libraria.
TYPOGRAPHICA ARS	- -	Ars Libraria.
TYPOGRAPHUS, I	- - -	Librarius.

Hæ tres voces vitandæ ſunt, niſi Græcis litteris ſcribantur; Quod, cum res hujuſmodi novæ exiſterent, Latinos olim feciſſe non ignoramus. Cæterum non video, cur uti non poſſimus his vocibus Officina Libraria, Ars Libraria, Librarius, *quin confugiendum ſit aut ad Græcas voces, aut ad*

alias

alias barbaras, *uti ſunt* Ars Impreſſoria, Impreſſor *&c. Apud Latinos veteres*, *qui ſcriptiones ſtylo in libris incidebant*, Librarii *vocabantur*, *&* *eorum Ars*, *atque Officina* Libraria: *cur nos iiſdem nominibus non appellemus eos*, *&* *Artem*, *atque Officinam eorum*, *qui idem Typis æneis præſtant?*

V

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
VACUE'	*Arnobius*	Inaniter.
VAFRITIES, EI		Calliditas.
		Vafritia, æ, *Seneca dixit.*
VAGABUNDUS		Vagus.
Dubia eſt Senecæ Lectio.		
VALIDITAS	*Apulejus*	Vis, potentia.
VALOR		Virtus, *vel* Pretium.

Hæc vox in nullâ ſignificatione eſt uſurpanda. Non deſunt enim his temporibus, qui negent eam pro Virtute poſſe accipi; ſed pro Pretio concedant. Lectio Plinii, quæ pro eâ affertur, ignota eſt.

VANE'	*Tertullianus*	Futiliter, Inaniter.
VANISSIME'		Valdè inaniter.
VANEO, ES		Vaneſco.
VENENOSUS		Venenifer. *Ovid.*
		Venenatus. *Plin.*
Lectio Plinii dubia eſt.		
VERACITER		Verè.
VEREDARIUS		Nuntius publicus.
Hæc vox eſt apud Sidonium, & Jul. Firmicum.		
VERIDICE'	*Ammianus*	Verè.
VERILOQUUS	*Hieronymus*	Veridicus.
VEROSIMILIS		Veriſimilis.

VER-

V

Voces vitandæ. *Voces latinæ.*

VERSIO, ONIS - - Quod latinè vertimus.

VERTERE IN LATINUM - Vertere latinè. *aut* vertere *tantum: ut Cic. dixit in lib. 2. Tuſ. quæſt.* Verti enim multa de Græcis.

VEXILLIFER - *Prudentius* - Vexillarius.

VICE VERSA - - Verſa vice, *quod tamen Apulejus dumtaxat, & Gellius uſurparunt. Rectius dices* Contra, contrariâ ratione.

VIGILATE' - *Gellius* - Vigilanter.

VILEO, ES - *Avienus* - Vileſco.

VINDICATIO - - *cum pro* Aſſertione, *vel* Defenſione. *Apud Ciceronem enim, alioſque* Vindictam *tantummodo ſignificat.*

VIRULENTIA - - - - - Virus.

VIS - *in caſu genitivo numeri ſingularis ſuſpectum vehementer.*

VISCIDUS - - - - Tenax, Glutinoſus.

VISIBILIS - - - *cum pro* Aſpectabilis. *Plinius uſus eſt hâc voce, ſed ad id ſignificandum,* quod videre poteſt, *non* quod videri poteſt. *En illius verba:* Oculi enim viſibilem animi partem accipiunt. *Ideſt, quæ apta eſt ad videndum.*

VISITATIO - *Tertullianus* - *pro* Actu viſitandi. *Uſus eſt etiam Vitruvius hâc voce, ſed* actum *ſignificans, quo quis ſe viſibilem reddit.*

VI-

V

Voces vitandæ.		*Voces latinæ.*
VITIABILIS	- *Prudentius* -	Violabilis.
VITUPERIUM *Dubia eſt Lectio Ciceronis.*	- - - -	Vituperatio.
VIVIDE'	- - *Gellius* - -	Fortiter.
VIVIDIUS	- - - - -	Fortiùs.
VIX ADHUC	- - - - -	Vixdum.
ULLATENUS	- - - - -	Ullo pacto.
ULLIBI	- - - - -	Aliquo loco.
ULLIMODE'	- - - - -	Ullo modo.
UNANIMITER	- *Vopiſcus* -	Concordibus animis, uno animo, Uniter. *Lucr.*
UNA VICE	- - -	Vice ſimplici, ſemel.
UNCINUS	- *Apulejus, Pallad.* - -	Uncus, i.
UNDEQUAQUE	- - - - -	Undecumque.
UNIFORMIS	- *Macrob., Apulejus* -	Uniuſmodi.
UNIFORMITER	- -	Eodem modo, ſimiliter.
UNIGENITUS	- *Tertullianus* - -	Unicus natus. Unigena, næ.

UNIO, ONIS. *Fœmin. generis pro* Conjunctione *Tertullianus uſurpat. Verum optimis latinitatis auctoribus* Unio *maſculini generis eſt, & ſignificat* Margaritam.

UNIO, NIS	- *Tertullianus* -	Conjungo, gis.
UNITAS	- - -	*cum pro numero unius.*

Significat enim conjunctionem, convenientiam.

V

Voces vitandæ :		*Voces latinæ.*
UNIVERSALITER	- *Cajus* -	Univerſè.
UNIVERSIM	- *Gellius* -	Generatim.
UNUM EX ALIO	- - -	Aliud ex alio.
VOCATIO, NIS	- -	Invitatio. Vocatus, tus.
Lectio Catulli dubia eſt.		
VOCEM EXTOLLERE	-	Intendere vocem. Vociferari.
VOCIFERATOR	- - - -	Clamator.
VOLITIO, NIS	- - - - - -	Voluntas.
VOLUNTARIE'	- *Apulejus* -	Spontè.
Dubia eſt Lectio Cæſaris.		
VOLUNTARIO'	-	Voluntate meâ, *vel* ſuâ *&c.*
Dubia eſt Livii Lectio.		
VORACITER	- -	Avidè, cum vehementi voracitate.
VORATIO	- - - - - - -	Actus vorandi.
Dubia eſt Lectio Catulli.		
Vox Helluatio *a Cicerone uſurpata interdum accipi poterit pro hâc voce*		
VORATOR	- - - - -	Helluo.
VOX CRASSA	- - - -	Vox gravis.
VOX TENUIS	- - - -	Vox acuta.
USTULATIO	- - - -	Uſtio, onis.
USURPATOR	- *Ammianus* -	Injuſtus Occupator.
UTILLIMUS	- - -	Perutilis, Utiliſſimus.

X

XENODOCHIUM	- - -	Hoſpitium, ii.

LATINI
SCRIPTORES
IN SUAS ÆTATES
DISTRIBUTI.

Digitized by Google

Digitized by Google

ÆTAS AUREA.

Horum non exſtant niſi fragmenta.	LIVIUS ANDRONICUS. C. NÆVIUS. STATIUS CŒCILIUS. Q. ENNIUS. M. PACUVIUS. L. ATTIUS.

Ætas Aurea initium ducit a bello II. Punico; & pertinet ad extremos uſque Auguſti annos. Nimirum ab anno Urbis conditæ DXIV. ad annum DCCLVII., qui eſt a Chriſto nato XIV. Primus hujus ætatis Scriptor eſt Livius cognomento Andronicus, de quo ſæpe mentionem facit Cicero. Fuit Poëta Comicus, & primam Fabulam dedit anno U. C. DXIV. a quo incipit Aurea ætas.

Horum non exſtant niſi fragmenta.	C. LUCILLIUS. SEX. TURPILIUS. L. AFRANIUS. L. CORNELIUS SISENNA.

Hos inter antiqnos primoſque Aureæ ætatis Scriptores *Noltenius* nominat Attilium quendam mihi planè ignotum.

Hi omnes Auctores locum obtinent illi quidem inter Scriptores Aureæ ætatis, ſed potius ob antiquitatem, quam ob elegantiam. Summa in illis eſt ſententiarum gravitas, ſed in quâ ſæpè verborum cultum deſideres.

Digitized by Google

ÆTAS AUREA.

Horum non exiſtant niſi fragmenta.	P. NIGIDIUS FIGULUS. C. DECIUS LABERIUS. VERRIUS FLACCUS. P. SYRUS. M. ACCIUS PLAUTUS. M. TERENTIUS AFER. M. PORTIUS CATO. T. LUCRETIUS CARUS. C. VALERIUS CATULLUS. C. JULIUS CÆSAR. CORNELIUS NEPOS. M. TULLIUS CICERO. SEX. AURELIUS PROPERTIUS. S. SALLUSTIUS CRISPUS. M. TERENTIUS VARO. ALBIUS TIBULLUS. PUB. VIRGILIUS MARO.

Decius Laberius, & *Pub. Syrus* fuerunt Poëtæ, qui temporibus Cæſaris *Mimos* ſcripſerunt, quorum ſuperſunt fragmenta:

T. LIVIUS.
M. MANILIUS.
M. VITRUVIUS.
P. OVIDIUS.
HORATIUS FLACCUS.
PEDO ALBINOVANUS.
GRATIUS FALISCUS.

T. PHÆ.

ÆTAS AUREA.

T. PHÆDRUS.
C. CORNIFICIUS.
AULUS HIRTIUS, vel
OPPIUS, quorum alterutеr Cæſaris commentarios ſupplevit.
P. CORNELIUS SEVERUS.

Eruditi tribuunt *C. Cornificio* Libros quatuor Rhetorico-
um ad Herennium.

P. Cornelius Severus vixit ille quidem Auguſti tem-
oribus; ſed, quæ illi tribuuntur carmina, Critici do-
ent Scripta fuiſſe a quodam Maximiano inepto homine.

uriſconſulti, quorum fragmenta exſtant in Digeſtis.
- Q. MUTIUS SCEVOLA.
- ALFENUS VARUS.
- M. ANTISTIUS LABEO.
- MASURIUS SABINUS.

Noltenius inter auctores Aureæ ætatis collocat etiam
Julium Hyginum, & *Cæſarem Germanicum*, quos ego
onſultò prætermiſi. Nam Hyginus Auguſti Libertus,
m nullâ planè elegantiâ ſcripſerit, indignus eſt, qui
urei Scriptoris nomen obtineat; quin imo non deſunt,
i eum negent Auguſti temporibus hæc ſcripſiſſe: &
firmant ea ſcripta tribuenda eſſe alteri Hygino, qui
mpore Antoninorum floruerit.

Cæſaris vero *Germanici* nihil, quod ſciam, reli-
um eſt, propter quod nominandus ſit. Incertum eſt
im, an ea verterit e Græcis Epigrammatis, quæ ei

tri-

tribuuntur ; neque Noltenius probat , quod affirmat , illum nimirum *Arati Phœnomena* e Græco tranſtuliſſe.

T. Phædrum inter auctores Aureæ ætatis collocavi; ne *Cl. Facciolati* ordinem inverterem ; verum rectius , ut complurimi faciunt inter Eruditos ad Argenteam ætatem eſt referendus . Nonnulla enim in eo ſunt , quæ peregrinitatem ſapiunt . Et Facciolatus ipſe in voce *Phædrus* affirmat eum ſub Tiberio Imperatore libros ſuos conſcripſiſſe ; quo tempore ætas Aurea jam finem habuerat .

COR-

ÆTAS ARGENTEA.

CORNELIUS CELSUS.
P. VELLEJUS PATERCULUS.
L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA.
POMPONIUS MELA.
A. PERSIUS FLACCUS.

Ætas Argentea incipit ab obitu Auguſti, & pertinet uſque ad interitum Trajani Imperatoris: ab anno nimirum a Chriſto nato XIV. uſque ad annum CXVII.

Cornelius Celſus Scriptor fuit puriſſimus, cujus reliqui ſunt octo de re medicâ libri elegantiſſimi.

Vellejus Paterculus a nonnullis reprehenditur, quòd iis aliquando utatur vocibus, quas nemo ætatis Aureæ, neque æqualium ſuorum unquam uſurpaverit uti. E. g., verbum *Taxare* pro *reprehendere*, & his ſimilia.

Q. ASCONIUS PEDIANUS.
M. ANNÆUS SENECA.
L. ANNÆUS SENECA.
M. ANNÆUS LUCANUS.
T. PETRONIUS ARBITER.
C. PLINIUS SECUNDUS.
C. SILIUS ITALICUS.
C. VALERIUS FLACCUS.
C. JULIUS SOLINUS.

Aſconium Pedianum nonnulli volunt ſub ipſo Auguſto floruiſſe: neque mirum ſit; ſcribit enim admodum purè.

Julius Solinus perperam hic a Facciolato inter Au-

ctores ætatis Argenteæ ponitur. Et Facciolatus ipſe in voce *Solinus*, ait, non ſatis conſtare, quo tempore vixerit; & ſcribit a Salmaſio affirmari, eum poſteriorem fuiſſe Alexandro Mammææ, qui regnare cœpit anno a Chriſto nato CCXXII.

D. JUNIUS JUVENALIS.
D. PAPINIUS STATIUS.
M. VALERIUS MARTIALIS.
M. FABIUS QUINTILIANUS.
SEX. JULIUS FRONTINUS.
C. CORNELIUS TACITUS.
C. PLINIUS CÆCILIUS SECUNDUS.
L. ANNÆUS FLORUS.
C. SVETONIUS TRANQUILLUS.

Scioppius contendit Quintilianum, Plinium, Svetonium, Florum, Statium, Valerium Flaccum, Martialem, Silium Italicum, Tacitum, Juvenalem, Frontinum ad Æneam ætatem eſſe rejiciendos: verum intempeſtivus Cenſor minimè eſt audiendus; niſi velimus rem Grammaticam omnem illius arbitrio ſuſdeque vertere.

Ætatis non prorſus certæ.	Q. CURTIUS RUFUS. VAL. PROBUS GRAMMATICUS. SULPITIA. SCRIBONIUS LARGUS. L. FENESTELLÆ ANNAL. FRAGMENTA.

De

De *Q. Curtio*, quamquam dubium eſt, quâ ætate vixerit, videtur tamen opinio ſatis probabilis, eum floruiſſe ſub Trajano Imperatore.

Scribonius Largus, qui floruit ſub Tiberio, & Claudio Imperatoribus, ſtylo utitur inculto, ac parum eleganti.

Sulpitia fuit Poëtria nobilis Romana, cujus exſtat ſatira in Domitianum.

A Noltenio inter auctores ætatis Argenteæ numerantur etiam

PHÆDRUS.
VALERIUS MAXIMUS.
PALLADIUS RUTILIUS TAURUS.
JUSTINUS.
AULUS GELLIUS.
ÆMILIUS MACER.
TERENTIANUS MAURUS.

Phædrus aptè, uti paullo ante poſui, ab Aureâ ætate ad hanc rejicitur.

Valerius Maximus a Facciolato deſcribitur inter Auctores ætatis Æneæ, licet fateatur ejus ætatem eſſe non omnino certam. At ſi Vir Clariſſimus legiſſet, quæ ipſe ſcripſit in ſuo *Lexico*, omnem, credo, dubitationem exuiſſet. Hæc enim habet in voce *Valerius*. *Valerius Maximus C. R. Hiſtoricus Tempore Tiberii Imperatoris militavit ſub Sexto Pompejo, ut ipſe de ſe teſtatur, ubi de inſtitutis antiquis loquitur. Scripſit Facta, & Dicta memorabilia ad eundem Tiberium. Eum legiſſe ſe oſtendit Gellius lib. 12. cap. 7.*

Quæ cum ita ſint, nemo non videt, Valerium maximum inter Argenteæ ætatis Scriptores omnino eſſe reponendum. Ab anno enim, quo Tiberius regnare cœpit ad obitum Trajani, anni ſunt CIII. neque illum argenteâ ætate indignum reddunt voces ignotæ hominibus ſui ævi *Gratitudinis*, & *Ingratitudinis*. Hæ enim ſunt in inſcriptionibus Librorum, quas Eruditi volunt minimè fuiſſe ab ipſo Valerio deſcriptas.

Juſtinus, ſi Voſſio credimus, vixit ætate Antonini Imperatoris. Non deſunt tamen, qui velint eum fuiſſe ipſius Pompeji Trogi diſcipulum, qui ſcripſit ſub Auguſto.

Aulus Gellius, tum ob vocum novitatem, tum etiam ob ætatem, in quâ vixit, non immerito inter æneos Scriptores ponitur. Floruit ſub Hadriano Imperatore, qui Imperium obtinuit anno a Chriſto nato CXVII., quo tempore ætas Argentea jam finem habuerat. Hinc mirum non eſt ſi Facciolatus, qui in primis *Lexici* ſui editionibus eum inter Auctores ætatis Argenteæ locaverat, in poſtremis rectius illum ad Æneam ætatem detrudat.

Palladius Rutilius Taurus ſcripſit poſt Apulejum Auctorem ætatis Æneæ; quo tamen eſt cultior, & latinior.

Terentiani Mauri ætas incerta eſt. Videtur floruiſſe paulſo poſt Martialem. Muretus illum appellat ſuaviſſimum Grammaticorum.

Æmilius Macer non eſt ille, qui Auguſti ætate vixit, ſed alter illo multo poſterior, & minimè dignus Aureâ, vel Argenteâ ætate.

LI-

Jurisconſulti, quorum fragmenta extant in Digeſtis.

- LICINIUS PROCULUS.
- NERATIUS PRISCUS.
- P. JUVENCIUS CELSUS.
- PRISCUS JABOLENUS.
- DOMITIUS ULPIANUS.
- HERENNIUS MODESTINUS.
- SALVIUS JULIANUS.
- JULIUS CAJUS.
- CALLISTRATUS.
- ÆMILIUS PAPILIANUS.
- JULIUS PAULLUS.
- SEX. POMPONIUS.
- VENULEJUS SATURNINUS.
- ÆLIUS MARTIANUS.
- ÆLIUS GALLUS, & alii.

Laurentius Valla mirificè laudat horum Scriptorum latinitatem, & affirmat ex veteribus JCtis ſolis latinam linguam ſi deperiiſſet inſtaurari poſſe.

Ætatis non omnino certæ.

- VALERIUS MAXIMUS.
- JUSTINUS.
- FEST. AVIANUS, aliis AVIENUS.
- TERENTIANUS MAURUS.
- MINUCIUS FELIX.
- SOSIPATER CHARISIUS.

De *Valerio Max.*, *Juſtino*, & *Terentiano Mauro*; vide, quæ paullo ante diximus.

De *Soſipatro Chariſio* incertum planè eſt, quo tempore floruerit. *Mi-*

Minucius Felix ſcripſit ſæculo III. *Avienus* ſæculo V., neque video cur Facciolatus ætatem Val. Max., & Juſtini æquè dubiam ſtatuat, atque ætatem Avieni, & Minutii.

A. GELLIUS.
L. APULEJUS.
Q. SEPTIMIUS TERTULLIANUS.
Q. SERENUS SAMMONICUS.
CENSORINUS.
CÆCILIUS CYPRIANNS.
T. JULIUS CALPURNIUS.
M. AURELIUS NEMESIANUS.
ÆLIUS SPARTIANUS.
JULIUS CAPITOLINUS.
ÆLIUS LAMPRIDIUS.
VULCATIUS GALLICANUS.
TREBELLIUS POLLIO.
FLAVIUS VOPISCUS.
CÆLIUS AURELIANUS.
FLAVIUS EUTROPIUS.
RHEMNIUS FANNIUS.
ARNOBIUS AFER.
L. CÆLIUS LACTANTIUS.
ÆLIUS DONATUS.
COMMODIANUS.
C. VETTUS JUVENCUS.
D. HILARIUS.
JULIUS FIRMICUS.
FAB. MARIUS VICTORINUS.

SEX-

ÆTAS ÆNEA.

SEXTUS RUFUS, ſeu RUFUS.
FESTUS HISTORICUS.
AMMIANUS MARCELLINUS.
FL. VEGETIUS RENATUS.
AUREL THEODORUS MACROBIUS.
Q. AURELIUS SYMMACHUS.
DEC. MAGNUS AUSONIUS.
SEX. AURELIUS VICTOR.
D. AMBROSIUS.
AUR. PRUDENTIUS CLEMENS.
CL. CLAUDIANUS.
MARCELLUS EMPIRICUS.
PROBA FALCONIA.

Reliquos tum hujus, tum aliarum poſteriorum ætatum Scriptores omitto. Nihil eſt enim cur eos hoc loco adſcribam.

Digitized by Google

ÆTAS ÆNEA.

SEXTUS RUFUS, ſeu RUFUS.
FESTUS HISTORICUS.
AMMIANUS MARCELLINUS.
FL. VEGETIUS RENATUS.
AUREL. THEODORUS MACROBIUS.
Q. AURELIUS SYMMACHUS.
DEC. MAGNUS AUSONIUS.
SEX. AURELIUS VICTOR.
D. AMBROSIUS.
AUR. PRUDENTIUS CLEMENS.
CL. CLAUDIANUS.
MARCELLUS EMPIRICUS.
PROBA FALCONIA.

Reliquos tum hujus, tum aliarum poſteriorum ætatum Scriptores omitto. Nihil eſt enim cur eos hoc loco adſcribam.

ÆTAS ÆNEA.

SEXTUS RUFUS, ſeu RUFUS.
FESTUS HISTORICUS.
AMMIANUS MARCELLINUS.
FL. VEGETIUS RENATUS.
AUREL. THEODORUS MACROBIUS.
Q. AURELIUS SYMMACHUS.
DEC. MAGNUS AUSONIUS.
SEX. AURELIUS VICTOR.
D. AMBROSIUS.
AUR. PRUDENTIUS CLEMENS.
CL. CLAUDIANUS.
MARCELLUS EMPIRICUS.
PROBA FALCONIA.

Reliquos cum hujus, tum aliarum poſteriorum ætatum Scriptores omitto. Nihil eſt enim cur eos hoc loco adſcribam.